

309380 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 27 వ తేది గురువారము } No. 74
నంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక ౭౪

మానరుకులన్నియు మంచిరకపు సరుకులు భరలు చాల తగ్గించబడినవి! (456) అభి చౌక!!

ఉష్ట ప్రజేజములందు చల్లనిగాలి నిచ్చు శాశ్వతపు విసవకరకంబు మంచిదేదైన గలదా?
ఈవిసవకరకంబులు చాలపొందికయైనవి. ప్రతివోటునకు వెంట గొంపోగును. కోటిశ్వరలకు వజీరవాసునకు
గూడ చాల సదుపాయము. వైకి నాస్త్రముగ విద్యుచ్చక్తి విసవకరకంబును. దీనికి మూడంబులును. దీని
ప్రత్యక్షమేదోమీటి అంబుబడియున్నది. దీనిని ఎక్కిరియవలయును గల శాశ్వతకరకంబును:— ఎక్కిరియ
నెల 1-కి 10రూప్యములు వ్యయమగును. ఈ విసవకర కట్టిభర్త అవసరమేదను. ఈ విసవకరకంబును మంచి మొద
లగు ఉచ్చద్రవము లేనియు లేవు. చాల ముర్రులయైనది 4, 5 సురవ సరిపోవు చట్టిగాలి నిచ్చును. వ్యాపారము చేయు
వారికిని, లాభపరులకును, వర్తకులకు జరిపించారలకు సంచారముచేయువారికి ఉపయోగకరములను, మేధాశక్తి నుపయోగించు
వారికి ఇచ్చుచు చాలమంచిమోగకరముగ ఉండును. మనము సోదా, లెమనిడు మొదలగువారికి భర్తకెట్టివంత సొమ్ము అవ
సరము లేదు. 5-10-0 లకు శాశ్వతముగ నుండు ఒక విసవకర వచ్చును. నానాటికి విసవకరలన్నియు భర్త అయిపోవు
చున్నది. తక్షణము ఆభాగంబు పొందవలెదగ ఆర్థములను చంప బ్రాధితులు. మూడువిసవకరలకు ముందుగ ౫౫ గు. 14.
4 వ ముతు సొమ్మును కట్టవలయును.

(1168) ఉత్తర ప్రద్యుత్తరము లన్నిటిని ఆంగ్లమున వ్రాయవలయును.
Calcutta Stores & Agency, Beadon Square, Calcutta

అన్ని మన్యజ్వరములకును యిసనాఫలిమందు
రామచాణమువలె అమోఘముగ పనిచేయును.
Esanofele (Anti Malarial)

ఇసనాఫలిమందునుసేవించి, మన్యజ్వరముచే పీడింపబడకుండగ మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు.

ఈ మందు బహు నమ్మకమైనది. మన్యజ్వరమునకు దివ్యైకధము:— ప్రపంచమందంతటను మన్యపు జ్వరలయందు
పెక్కువారికి జ్వరప్రదముగ ఉపకరించినది. గొప్ప వైద్యులందరూ ఈ మందును గూర్చి మంచి అభిప్రాయముల నిచ్చి
యున్నారు. ఎంత విషమస్థితియైనను, జ్వరించి నిల్చువానిని పీడించుచు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పనిచేయును.
మరల జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమాట ప్రద్యుత్తరమో వ్యవస్థ విశ్వమగును. ఏమియు అపాయము లేదు. పసిపిల్ల
లకు ప్రాచుర్య ఇసనాఫలిని పాడవలయును. ప్రతి రసనాదిదగ్గర దొరకును. (934)

పోల్ యెంటి:— (ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి.జి.గారియొకంపెని, బొంబాయి.
చెన్న రాజధానియందు పోల్ ఏజెంటి:— డబ్ల్యు. ఈ. స్క్రిత్తు అందుకో, మదరాసు.
దగామందులను జూచి మోసపోకును.

అమృతంబినము

అన్ని నొప్పలకు సరమాప్యతము.

చక్కని డబ్బితో సహా పీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పల మాన్పును.
పొన్నపు నొప్పల కాత
దోలును. వాయువు
పోర్ల పోగొట్టును.
మనాపనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట సుందరగివది.

వనమూలికలచే సొంతపాడేజేమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

విదేశములలో కూడ దీనిని పాడుచున్నారు
అమృతంబినము సిపో బొంబాయి, మదరాసు.

1 ఆంధ్ర సంరక్షణ:— ఒకసంచిక (అనేకనూతన
విషయములగుల తెలుగుగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు.) 0-1-0

2 వర్ణావశ్యకత:— (వర్ణావశ్యకత త్రిమును గరతల
మలకముగా బోధించును. వాటిద్యుమములకు మందు. మతాభి
మానులకు విందు.) (1218) 0-8-0

3 జన్మాంతరము:— (పూర్వోత్తరజన్మలకు పాధిం
చును. మరణభీతిని బాధించును.) 0-8-0

సోప్తవ్యయము వేలు:— ఇట్లు వ్రాయుచు:—
కాకినాడ } గోవిందరాజు మారిత్యంద్రరావు.
గోవాళి జిల్లా }

Wanted for the Edward High School, Ponur
a science L. T., on Rs. 80—5—100 (annual.)
Applications should reach the President with
particulars before 30th June.
Tumu Narasimha Rao Pantulu,
PRESIDENT
1220 17—5—18

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కు) 886

రుగ్భయతో వర్షవారు సంరోషముతో పోవుదును.
గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి క్షణమునకును ముండ
వలసిన యావృత్తికవిషము. ఆంగ్ల,
మూసాని, దేశీయవైద్యులచే పొగ
డగొంచబడియున్నది. ఎన్నిదినము
జరిచినను మందు గుణమునూర్చు,
కేయన మాత్రమే కాక ఎలక,
బుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు సుకయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పోస్తేజ 0-8-0. 1 దబ్బా పాకెట్టు
వెల రూ. 5-0-0. పోస్తేజ వేలు.
పిల్లలకి 2 ప్యాకెట్టు లేవ్వించుకొనువారికి పోస్తేజ ఇవ్వం.
పిల్లలకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెని,
కొంకణిపేట, పిల్ల, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

బ్రిటిష్ అంబిజ్ రైపిపా ఛాయ

20 డిగ్రీ

చెన్న పట్టణములోనుండు బెట్టుఅందు కంపెని
వారివద్ద ఇప్పుడు కొనవచ్చును.
రతి 1 కి ధర రూపాయలు రెండు. ఛాయ
వేయువారికి యివ్వబడును.

కావలసినవారు చెన్న పట్టణం కల్తర్వర్ ఆఫీ
సులోవుండు ఛాయ కిమిటీవారివద్దనుండి తామే
ఛాయ వేయువారను నాస్త్రవమును తెలియబఱచి
వార్లవద్దనుంచి అందుకు ఒక స్పెషి కేటును తీసు
కొని రావలయును.

బయటపూరిలో నుండు చా ముపనివారు, తమయొ
క్క జిల్లాకల్తర్వర్ ద్వారా పుచ్చుకొనవలయును.
బెట్టుఅందుకంపెని లిమిటెడు
1226 మద్రాసు.

అమృతవలి 1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచక్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతక
ములను బొందిన కంచనవలి కనకమ్మ విరచితము.
దీని వెల 1-4-0.

గ్రంథకైలి చునోహరము. కథ గననంతము.
భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామా:— ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7, తంటుకెట్టిపిల్ల, బి. టి. మదరాసు.

3-వ ఆంధ్ర సారస్వత సభ

23-వ తేది విశాఖపట్టణములో సమావేశమగుట

[మా ప్రత్యేక ప్రతినిధివద్దనుండి]

అధ్యక్షుల సభాధ్యక్షుల కోవనాసము.

సభాధ్యక్షులకు లగు ప్రభుల లక్ష్యములను పంపించి, బి. ఏ. బి. ఎల్., గారి స్వాగతమును యాశ్రితి భాగములు ముద్రితములు :-

వాత్సల్య మనాది మొదలగు విదవలకు బుద్ధియు కను లేనివారలకు గల వ్యవస్థల నెట్లు చేయుదురు. యిటు లనగా (దికాలకేదులుగదా! కవిలోజ్ఞుడు గావలయునందురు. కవిత్వమును కవులకే తెలియవలె! కవిత్వమును గడువికాలమైనది. భూభోగములు నిండియుండును. ప్రకృతి లీల మగు నంతలే శోభను గలిగినవలె గాంచుచుండును. కల్పవృక్షమునది నిగూఢమగుచు కన్నులను, బ్రహ్మాండకలహములు కృష్టికర్తను గీర్తించు దిక్కుగానామృతమును గలిపినలు వినుచుండును. శబ్దబ్రహ్మను కవివనోపిధి నోంకారగాము నేయుచుండును. అక్షిగోచరముగాని యద్భుతమై చిత్రములు బ్రకృతి కవికంఠికల గండలములకునుగల బ్రదర్శించుచుండును. “కవిగానిచో రవి గాన శేషమే” యను నాశోక్తి నిక్కముగదా! వాత్సల్యమున నీరసమున దిలకించి యాదికావ్యము రచించెను. చాతుర్యముచేత వర్ణించువాడు కవి. వస్తువునకు వర్ణములకు వన్నె పెట్టువాడు కవి. నన్నయభట్టమునకు దిక్కున వర్ణములుగానె నను పుక్కిటిపురాణమందలి గూఢార్థ మిదియే.

ఆంధ్రసారస్వత మేనాదిల బాదుకొనినచో తెలియరాదు. భారతీయమునకు దనకు నారాయణశాస్త్రి సాహిత్యమును నేసికట్లు చెప్పియుండుటవలన దానిని వాగనుకాసముందు స్పృశించినవలె వలెను. ఏది యెట్లున్న సాంధ్రుల మనముల నానందపాల్పిధి నోలలాడించి యాంధ్రుల నూతన సంరంభ విజృంభణముల కెల్ల నాలచాలమై, యాంధ్రుల యభివృద్ధిని దీర్చు బాధితమై యాంధ్రభాష విలసిల్లుచున్నది. వివిధరాజ్యములందు వేర్వేలువిధముల కనతిగాంచిన యాంధ్రుల వింత విభమున నాకర్షించి సామ్రాజ్యవ్యూహమునకు నైకమత్యమును గూర్చుచున్నది యాంధ్రభాషయే. ఆంధ్రోద్యమమునకు బట్టుకొమ్మ యాంధ్రభాషయే. తేనెసోనల పగిది పీనులందుగా నెనలేని తిప్పలనునది మనకిల్లి బాసయే. కావుననే దేశభాషలందు దెనుగు తెన్నులని వాసిగాంచినది.

ఆంధ్రసారస్వతి నైక మేరితి గడచెనో తెలియరాదు. కాని మన మెరింగినవాడునుండియు వివిధాలంకార విభాషిణియై కళరసంబులువాట నందితపదవి న్యాసక్రమమున గావ్యశీధి జయించుచున్నది. కృష్ణదేవరాయల కాలమున మిన్నముట్టి పదవల కొంచెము గానికెందో వర్తమానమున వివాత్సల్యులైజమున వెలుగుచున్నది. తొడవులయందలి ప్రియ మంత గాన గానరాదు. స్పృగంభీరభావగర్భములై కలకులు జ్ఞానోపదేశ మొనరించుచున్నవి. నవయుగప్రభావశక్తి విడిచి లంతరితుమన కెగ్రావాక నిద్రమేల్కొంచుకనులువిచ్చి “తెండు తెండు కార్యక్రమమునకు గడంగుడు త్వరపడు”దని యాద్యోధించుచున్నది. ఏభాషయందైన వాద్యమును బ్రజల సాంఘిక జీవనము శాస్త్రగర్భితాసమునకు బరస్పరము దోడ్పడుచుండును. సారస్వతమున సాంఘిక జీవనము కేవల ప్రతిఫలించుచు దీప్తివంతముగా లేయును. వాద్యమును సాంఘిక జీవనమును పరస్పరము నేయుచుండును. భాషలకును వాద్యమునకును వైకవాద్యకర్మము నడుచుచుండును. విమర్శించినచో భాషలయందు దీవజామను గాంచుచును.

ఆంధ్రభాషాచారి మింకను వ్రాయబడవలయును. అది వ్రావడకుండుటలలో తేనెదనిమాత్రము నిర్ధారణము గావించబడినది. వ్రావడభాషలకు సామాన్యవ్యాకరణమును కావ్యైక దోరవారు వ్రాసిరి. చాలగాలము గడచినది. పునర్ముద్రణము జరిగినది. ఇట్టిపనిని దేశీయులు పండితులు పూనుదురగాక! కీర్తిశేఖరులు శేషగిరిశాస్త్రిలుగా రాంధ్రమున కభినవశబ్దశాస్త్రమును సూర్ప యత్నించిరి. కాని యాంధ్రమఱమునుండి నవపన్నమయ్యెను సొక తెలపు మతి నాటిందు కొని పొలుపడియుండిరి. అదియు ననంతపుర మై యుండెను. మన దేశమున మహారాజుక్రి రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తిపంతులుగా కీ విషయమున గృహి నన్నుచున్నారు.

కాని వారి యత్నములను మన వనోధులు నింతకంటె ఫలి యింకబాలకున్నవి. వివిధదేశభాషాపరిశ్రమమును నవ్యభాషాపరిచయమును గలిగింపగాని యట్టి వహావ్యమునకు గడంగుట దుష్టము. భాషాచారిత్వమున వ్రాయచో భాష యే కాలమున నేరూపున వ్యాప్తి గాంచియుండెనో నెలవందగి యుండును. వర్తమానమున భాషాస్వరూపము మాత్ర గ్రాంథిక గ్రామ్యవాదుల వాదమునకు బలము నెచ్చుచున్నది. ఆర్యకృత హరిద్రంబగు భాష గ్రామ్యంబు గదా! దీని నార్యులు స్థిరపఱచి గ్రహించుటగుగాక!

భాషాచారిత్వమునకు దోడు వాద్యయచారిత్వమునకు వ్రాయదగియున్నది. సంస్కృతమునకుదాద వ్రాసినగ్రంథ మేదియు నిట్టిది గానరాదు. ఆంగ్లమునకు పాశ్చాత్యభాషలను దేశభాషనుగూర్చి కొన్నిగ్రంథములు వ్రాయబడియున్నవి. నవ్యదేశీయులగుపండితు లిట్టియద్యమములకై యత్నించుచు నమ్ముచున్నారము. భాషాపరిజ్ఞానముతో కన్యభాషాభ్యాస మనసరమైయున్నది. ఆంధ్రసారస్వతుల గొందఱు దేశభాషల నభ్యసించి యాయాభాషలనుండి భాషాంతరీకరణములు మొదలగునవి చేయుచు వాద్యయకృష్టి గావించుచున్నారు. శబ్దశాస్త్రవిజ్ఞానము నకు దగినకృషి యంతగా నలుపబడుచున్నట్లు కానరాదు. అన్యభాషాభ్యాసమునను, ముఖ్యముగ దక్షిణదేశీయండు (బ్రాహ్మణులయట్టియు) మనభాషతో సంబంధించి యున్నట్టి యు భాషల పరిచయము గలుగజేసికొనినచో వైకార్యములు నుసాధము లగును. విమర్శకల్పానము వృద్ధి జేయింపగాని చారిత్రికచను వలనపడదు.

ఆంధ్రీవాద్యయమున నవలలు నాటకములు చిన్నికథలు చిత్రలేఖనములేకాక, కావ్యములు, కళలు, చరిత్రలు, మహాపురుష చరిత్రములు, వాణిజ్య పారిశ్రామిక విషయములను గూర్చిన గ్రంథము లెన్నియో యింకను వెడలదగియున్నవి. వచనకావ్యరచనయే కొలదికాలముక్రిందట నారంభమై నూతన శక్తి గలిగి వెంపులెందుచున్నది. ఆంధ్రీసారస్వతము సర్వంకమముగ సాంధ్రలోక జీవనము నంటుచు బలిత్రజీవనమునకు ను సాంధ్రకృష్టివికాసమునకును దోడ్పడునట్లు పరాత్పరండువగ్రహించును గాక!

మాతృభాషయందు విద్యగలపుట జ్ఞానోదయమునకు ముఖ్యకారక మని యెల్లరును గ్రహించిన విషయమై యున్నది. అన్యభాషాగ్రహణముననే బాలర గ్రహణధారణ కేవల వినియోగపడినచో విద్య విస్తారమయి విజ్ఞానవికర్షన సాధనము. గానరచనయును, దత్తాత్రయముననే భారతీయులకు స్వతంత్రవిద్యాభివృద్ధికి చాలదనియు ననుకరణపద్ధతి మాత్రమలపడుచున్న సరియును బెద్దలు నుడువుచుండురు. ఇట్టి కొంతమాతృభాషామయులును నుత్తమవిద్యాభ్యాస మున్నందునంత నఱుకు నుండును. భాషీయవిద్యయందు దక్షిణమును నిక్కమగుచుండు! నీకాలమున నిట్టి లోపములు దప్పక సవరింపబడును గాక!

ఆంధ్రసారస్వతము, నెక్కనిధముల నూతనమార్గముల బ్రసరించుచో వాసిగాంచుచున్నది యని మన మెరింగియున్నారము. విద్యాధికు లీవిషయమున సగ్రహణమునందు నిలిచి భాషాగౌరవమును గుర్రులిష్టతముగా నెలకొల్పదురని నమ్ముచున్నారము. ఆంధ్రభాషయందు త్రుమనిఖంటపు తేలిలోపము మొదలుగా గ్రాహనమవుచున్నది. ఈలోపము కొలదికాలమున దీటునని నమ్మితిమి. కాని మన యభిప్రాయ మింకను సిద్ధించుకాలము! సమాపించినట్లు కానరాదు. కాల మతిత్యక్తిగతి నడుచుచున్నది. మనము వెనుకబడరాదు. ఆంధ్రుల తేజము వెంపులెండ గోరితిమేని యాంధ్రసారస్వతమును బెంపులెండ జేయువలయును.

అధ్యక్షుల కోవనాసము.

సభాధ్యక్షులకు లగు యనమంద్ర నారాయణమూర్తి బి. ఏ. గారి యపవాదమును నీక్రింది భాగములు ముద్రితములు :-

ఆంధ్రవాద్యయభివృద్ధి నభిలషించి యాసభ నెలకొల్పబడినది. ఇట్టిసభ యుండవలె ననియు సంవత్సరమున కొక మార్తనను సమావేశమయి యాంధ్రసారస్వతాభిలాషుల తత్వమమునకు గలుగు చున్న వృద్ధియముల విమర్శించి యితర

సారస్వతములకు వెనుకదీయకుండునట్లు భావము, నాభ్యయమును సంస్కరింపవలె ననియు మనదేశీయ సహోదరుల యాలోచనయే మిక్కిలి శ్లాఘనీయమును భావిఫలమునకు సహకారియునై యున్నది. కాలక్రమమున లోకమెల్లను నాగరకత యందు ముందరకు వచ్చుచున్నది. ప్రతి దేశీయునకును దేశభిమానము హెచ్చుచున్నది. దేశీయతలయందు దాదరము మొదగుచున్నది. దేశభిమానము స్వాభిమానమువలెనే సహజమును శ్లాఘాపాత్రముగూడ స్వాభిమానములేక స్వాధీనస్వభాషాముపేక్షించి జనుడు శ్రేయములకు దూరమై యెట్లు హాస్యాస్పదుడగునో దేశభిమానములేక దేశీయమును నుపేక్షించి దేశావృత్తి సేతువగును. ఇట్టిభాషము పాశ్చాత్యులయందు పరిపూర్ణదేశీయండున్నది. మనదేశీయందు మొదటినుండి లోగడ నే కించి, యిటీవల పునరాజ్ఞీవన చుగుచున్నది. సారస్వతాభిమానము దేశభిమానమునకు ముఖ్యంగము. ఇది సర్వోచ్య గానన్నపుడే విష్ణువర్ధన, కృష్ణరాయాది ప్రేతులై నన్నయ, పెద్దవాది మహాపులు మహాకావ్యముల రచించి యున్నారు. తరతరముల కొలదిని లోతులకు నీలిబోధకమై శ్రేయోదాహరకమయిన సారస్వత ముదయించినది. భాష సంస్కరింపబడినది. కాని యప్పటికిని నితరాన పేక్షముగ కవులు కవితనుమాత్ర మాత్రయించి స్వతంత్రముగ జీవయాత్ర జేయగలవారు కాలేరి. మనదేశీయందు గీర్వాణభాష మహాన్నతదజయం దున్నప్పడు గూడ కవులు ప్రాయశః రాజపాషితులేగాని ప్రజాపాషితులై యుండలేదు. కాని యాలోపము కవులదికాదు. ప్రజలు సారస్వతమందభినిచిగలిగియుండిలేని కవులకు స్వతంత్రకృత్తిగలిగి గ్రంథరచన మప్రయత్నియుగను నిర్విప్లముగను రసవంతముగను సర్వజనానురంజకముగను బయలుదేరును. లేకున్న నస్వతంత్రమై లక్ష్యకథనమై దాదయ నపేక్షించి దాని యభినిచి వ్యభిచరించి ప్రజలకు పవరంపక అంత సార్థకము గానేరదు. పాశ్చాత్య దేశములందు పదునేడవ శతాబ్దమునకును కవితరాజాధీశమై యుండి క్రమముగా బ్రజల విద్యాభివృద్ధి బలముగా జేసికొని స్వదేశీయాశయమై స్వతంత్రమై ప్రజాతీయమునకు ముఖ్యధారమై వర్ధిల్లుచున్నది. మన దేశీయందు స్వదేశీయులు మొత్తమమీద నిలిచియును. సాక్షులైన వారందఱును విదేశవిద్యాభిమానులు, పరిపాలకులు విదేశీయులు. విద్యాలయములు విదేశ విద్యావ్యాపకములు. కాబట్టి జీవనమంగే నుభాషితమృతకట్లు మనవిద్యలు మనకే కొరమాలియున్నవి. కవులు కవులకొరకై వ్రాయుచున్నారు. పండితులు పండితులకొరకై పురింగించుచున్నారు. స్వదేశీవిద్యలు జీవనోపాయములు గావున్నవి. ప్రజలకు కవితయు, కవికి ధనగౌరవములును దూరమైనవి. రాజునకు దేశహితము నెఱిగించు ముఖ్యమార్గము ముండ్లు బలనిహాయిని. అస్వతంత్రత కొడబడుదున్నను రాజవలయు నను కవులకు గగనపుష్పమైనది. మొన్నటికంటె మనయూనివర్ధిలినారు దేశవిద్యాతంత్రమును దేశభాషలకించుక యెడమిచ్చి పూర్వరాజులులేని కొంతయు కొంత తీర్చినారు. నేడు దేశభాషాపరిశ్రమ మితరవిద్యావ్యాసంగముల కభ్యంతరమగునని వాని నైచ్చికుమజేసి గ్రంథకర్తలకు సోముచున్న పోతపాలకుడ నెగజేసివేసినారు. ఇక నెవ్వరికోసము దేశవిద్యల నభ్యసించుట? ఎవ్వరికోసము గ్రంథములు వ్రాయుట? విశ్వవిద్యాలయమునకు దేశవిద్యలు తనకుమాలిన ధన్యములై తోచినవి. ముఖ్యభాషలు వాచిత్యములై పోయినవి. కావ్యములు పరభాషామూలముగా నుపదేశింపబడుచున్నవి. గమ్యస్థానమైన శాస్త్రజ్ఞానము మార్గాయాసముచే దుస్సాధ్యమగుచున్నది. పరభాషలు పరభాషలే. అస్వాధీయగు పరభాషను స్వాధీయముగా జేసికొనుటతో స్వాధీయగు స్వభాష యసాధ్యయగుచున్నది. దేశీయందు వృత్తిబొత్తుగా ఆదుగంటినది. విద్య జీవనాధారపరిమితమై తేలింది. సహృదయుల యకస్థ యులుండగా, సర్వజనసామాన్యమునకు విద్య కేవలము శతవిషాణమైయున్నది. స్వభాషలో నులభసాధ్యములగు గ్రంథములేవు. పురాణము బుగీర్వాణభూయస్యములు ప్రబంధము లినుపగుగిట్లు. పూర్వకవిచరితములైన నాటక సారస్వతము లేనేలేదు. ఇప్పటికపులు వ్రాసిన నాటకములు కథలును గూడ పేలనములు. లాలభోధులగూడ విదేశభాష పులిపాదకములును విదేశభాషాపరిజ్ఞానసాధ్యములును. రాజవిద్య లగత్యములుగాక, రాజభాష లాయూలగ్రముగా నభ్యసించ నవకాశములేని శ్రీశ్రీలవిద్య వృథా కాలయాపన మైనది. బాలర! యావ న్యేధాశక్తియును పొగ మూటకట్టుటవలె పరభాషాసంప్రదాయసంగ్రహణమందు వినియోగ మగుచున్నది. అన్నివిధముల సాంధ్రదేశీయందు బుట్టియాంధ్రభాష స్వభాషయగుట కాపవశ మైట్లు గనపట్టుచున్నది. ఇట్లుండ ధనికులందును, బుద్ధిమంతులందును ఆంగ్లయభాష విశ్వభాష యై

జగద్రాజుల సామంతములుగా నున్నవి. రాజకీయమునకును
మూలమునకును జగద్రాజులను కొందరు ఇంగ్లీషు విశ్వభావ
కాగ్రాహకములు కల్పించి జగద్రాజులలో ముఖ్యమైన హిందీ
భావ విశ్వభావ మైనచో ప్రజల కందరమును స్వభావభేద
ములవలన గలిగిన యభిప్రాయ భేదములు నశించి యొకమత్యము
పొంది జగత్తును పాత్రుల నగునని హిందీ భావ యాయా జగ
భావముల మూలగా పిల్లలకు తెప్పించవలెనని సమాప్రముఖ
మల భూషించుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయ మునజేరించుట
సయోజికముగానే యున్నది. కాని యాచరించుటకు ఉపాధి
మును సాధ్యమైనచో జగద్రాజుల కర్మ పాత్రులను పాత్రాల
లలో జగద్రాజుల సేవకడనుండి మేని గ్రంథపాత్రులైదు.
గ్రంథములు వ్రాయవారు లేరు. వ్రాసినవి వరుసవారు లేరు.
అయినా మన సాధారణములకు వరుసవారు లేరు వ్రాయుటకు గ్రంథక
ర్తలు వ్రాయజేయుచున్నారు. శ్రీలక్ష్మి గృహకృత్యముల నుండి
తీరుతామ్రైవ్యము సత్కాలమునకు జేయించుచున్న దగినగ్రం
థములులేవు. మంచి నాటకము లాదించుచున్న సలించి రస
నివ్వగల జేసి నీతియు దైవభక్తియు పరిపాదింపబడునగ్రంథ
ములు లేవు. నగరకృతి. ఇంగ్లీషు వర్ణన రాజ్య కృత్యం
పరిశీలించు కృత్యమైన భారతీయ మహాకవిలెలు జగ భా
వల దిగ్గజులచే నీతియుగా ప్రకరించుచు యశాశ్రయ
కరణ మనుకొనుచుండగా వారు గ్రంథములవ్రాసి లోకాధార
కము జేయు తెచ్చెద.

ఇట్టి యవస్థలో మన యాంధ్ర సారస్వతజగత్తు యద
యించినది. జగద్రాజు సభివృద్ధిజేసి సారస్వతము వివిధజన స
మాదరణీయముగన, స్వతంత్రముగన, విప్రులముగన, స్వకా
శ్రుప్రతిపాదకముగన, లోకాధారకముగన జేయు నుపాయం
ముల సభామఖంబుజున్నది ప్రచురించుట మనకు ముఖ్యకర్త
వ్యక్తికమైయున్నది. ఈ మహాకర్త మనకు మైవకమైన వాని
వంటి యశోధను లనేకములు గలవు. వానిని నివారించి గ్రం
థకర్తల కభయమిచ్చి సారస్వతభావములను పూర్వరాజుల
వదనదీ ననుసరించి భావగ్రంథకర్తలకు మార్గదర్శకముగా గ్రం
థములవ్రాయించి ధనికుల సాహాయ్యములందనీ యత్నము
గ్రంథములకు బాలోపేక్షించుట నిష్పించి, గ్రంథాలయముల
స్థాపించి, యగ్రగ్రంథములను నిరాకరించి, వాని పోషకమును
నీకోరించి సర్వగ్రంథములను యూనివర్సిటీ గవర్న మెంటువారిల
సహాయ్యము జేసిన విద్యాలయములను జరిపించి, పత్రికల
ను నెలకొల్పి, అచ్చటచ్చట నాటకశాలలు, అచ్చటచ్చట
కాస్త్రోనాస్ట్రామములు, అచ్చటచ్చట గ్రంథవిశదక సభలు,
అచ్చటచ్చట జరిగింపు, అచ్చటచ్చట కాశ్రుచర్యలు, అచ్చ
టచ్చట బూర్గు సంప్రదాయ సూచకములను ప్రదర్శనములు
జాత్రాంతాశ్రయకసంఘములు భావసంస్కార సంఘములు
జేర్పించి సారస్వతములమన జగద్రాజు మొదలు మనకా
శ్రయకము. ఇంతయు నొక్కొక్కటిగాని యొక్కతరమందు
గాని నెర జేర్చువని భావించివలెను. కాని యాలో
చి మన గవ్యసాధన దృష్టిసంధమున నిడినది వానిం జేరు
నాపాయముల వారసి మనలో నెక్కువయ్యె రేయేవలకు బాలు
దల వారివారిచే నాయాకాశమును సమగ్రముగ నెరజేర్చిం
చుట మన యాశయమై యుండవలెను. ఇట్టివచనములను
లోని మేధావంతులను, ధనవంతులను దక్షవీరులను వసించి
తమ లోకాధారకభూమిలైన జగద్రాజులను సామర్థ్యవర్ధక
మునమార్చి తమయోగ్యములకు లోకముల సహకారములను
ఉద్దేశములగు పాటుపడునట్లు జేయవలెను. ఈ మహా
విధానమున నొక్కొక్కయంశము జర్పించు—

ఇప్పటినిట్టిలో మనకాశ్రయ తెచ్చువ్రాయు గునక కవిత
కు ప్రధానోద్దేశ్య మేమి? ప్రశ్నలక్షణము కల్గించి ప్రశ్నల
తత్వమును ప్రతిపాదించుట. సుఖదుఃఖముల నివృత్తిప్రతిబో
ధించి నన్నగవర్ధించుట, ప్రభువమ్మి నువ్వొమ్మి కాం
తామిల్లభేదములచే లోకమునకు హితబోధ సేయుట. మూ
డవని చువత్సరకల్పవలచే హృదయము గలించుట. మహా
కవిత్యల కీయంశములలో బూర్వపూర్వము లుత్తరోత్తరము
లకన్న బలియములు. మధ్యమాధునకు ప్రముఖతరకముగా
దలంతురు. కాని యెంతైనా వరమాధునివానిని విడచి కేవల
చువత్సరక భావలక్ష్యము కలిగి ముఖ్యమైన గుణములను
యెందము స్వభావముగన్నదియందగనుకరించుట కవిత
ముఖ్యకర్తము. తనవరకారా ప్రభువులను నేవకాశ్రయమున,
వారీకమును ప్రశ్నలక్షణముల కిత్తములను సంబంధము -
అనేకవిధములైన యితరసముల మూలముగా దెను మహావా
క్యములయందు బోధించి లోకముద్ధరించుట (Shakespear,
Wordsworth Tennyson) లోని నాన్దమునకు ప్రలు
లక్ష తత్వమున వర్ధించి, జగద్భిముగా నీతిబోధించుట. ఈ
గీటు రాతినిరాసి యాంధ్రకవి లెం దరుల కన్నకు
వత్తుకో మనము వివారించుముగాక. అందులకు నిర్వహణ కవిత్రి
యము వారును పాత్రవచియను సర్వజన సామాన్యముగా

సామర్థ్యముల విలసిల్లుచున్నారు. చిత్రకవిత్వ బంధకవిత్వ
దుల నన్నోకవులు, పండితులుమాచి సంకసం సాధనములై
జగద్రాజులకు కవిత్వమునందు జరిగి జరిగివలెదలెను. ముందు
అంధభావముల నాయులదేరనున్న కాశ్రయముల కవిత్వప్రధా
నాశ్రయములను నెరజేర్చుచుగా నుండుగాక. కవితముఖ్యము
గము రసము. అట్టిరసపాదకములై, పాత్రాచిత్యము, వ్యు
వధురత్నై, అర్థవైకల్యము, భావోచిత ముప్రసిద్ధ కల్పనము
గము, విభావాద్యవిశ్లేషము, అర్థముగము, స్వభావోక్తి
గలిగి కాశ్రయము లుండవలెను. చిత్రకవిత్వము, శ్లేష, అపప్రా
సలు మున్నగునవి కల్పించి కేవలము కాశ్రయమును రసము
ప్రధానముగా నీర్ధిపించుటకు ఇప్పటినిట్టిలో మనకు దోహదము
మములు మహాకవిలెలు యున్నవి. అట్లే ఆ పండితులకర్త
వదప్రయోగమునకు వివిక్కుటైన కారణములై యున్నవి.
వాని నిర్వహించు ప్రయత్నములలో సర్వభంగము వాటిల్లుచున్న
ది. పదదాంఘ్రము భంగమైనది. భావసంప్రదానము చెడి
నది. కావున దన్ని యమముల ప్రధానముగా గల వ్యక్తములలో
వ్రాయు యత్నంపక సంస్కృతాంగము భావలలోపలు నుల
భిచ్చుచోనియవలెను బెట్టికొనివ్రాయవలెను. అంధభావ
తత్వములబట్టి జరిగింపగా కార్యముల వ్యక్తముల సంస్కృ
తత్వముల విశేషముగా వాడబుండ వ్రాయవలెనిగాదు. ది
దాన కవితోద్ధిష్టపరమార్థములను బాలభంగము కలుగును. అం
ధభావ స్వభావముగా గల వాందరులగుమాత్రమైన కల్పములై
నగ్రముజేసికొనునటులు కవిత సెప్పుటయుభావోక్తి మైవో నట్టి
నియమములు సంకల్పనలెబ్బొకమున అట్టిసంకల్ప ప్రపంచ
మనానీయులు తెంచుచును గాక. ప్రాయముగా నెంతవరక
మమైనను అంగ్రాంశములను వివరముగ వివరింపి రసావాప్తి
యగునగాని వ్యక్తమునములతో బయోము. వ్యక్తముల సం
స్కృతభావ కల్పంతోపయుక్తములే వానిం చెనుండునానికి
దెచ్చికొని సంస్కృతములతో నుత్తిప్రాసాని నియమములం
బెట్టుకొని చాలక అనుప్రాసలంబెట్టి నెత్తికోతలవాడు అమా
నుషక్రియల జేను నాద్యము చిన్ను మనకు ప్రముఖ కవితంబెట్టి
దొడగి భావము వాద్యమునకుం గూడ కాశ్రయకర్త పా
తువులెనారు.

తెలివినవామన వన కాశ్రయము సంస్కృత మాతృ
కలగు పూర్వకాశ్రయముల కిందను, తెలిసియు తెలియకయు
నాంధ్రయమాత్మకలగు నాధునిక కాశ్రయములందను విభజింప
వచ్చును. రెండిటియందును వ్యాసహరికాంధ్రము దయమాలి
విడవాడబడుచున్నది. ఏకీకరణము మొదటికప్పుచున్నదగు
లను, దంధిత్వవిదూషితులకు గాక, సర్వజన సామాన్యము
నుభోధకమున భావములు, భావయు, తెలియు నలంబించి
వ్రాయువారు. క్రమక్రమముగా భావ సంస్కరింపబడి యర్థము
గంభీరమై, తెలికఃమై పరిణమించును. ఎప్పుడైనా రసవంతు
లగు కవులు జనోపయోగముకొనికే వ్రాయుచుండును. కాళి
దాసాది మహాకవులు మొదటివారైనను సరి, మధ్యకాలము
వారైనను సరి, యదవైకల్యము, వ్యువధురములభివృద్ధి, భా
వోచిత కల్పనయోగము, స్వభావోక్తికారక పాటుపడుదురు.
అంగ్లేయ కవులలో మహాకవులు యెవరైనా Chaucer (ఆదికవి)
Spencer, Milton, Tennyson, లో నగు కొందరు పం
డిత పామర సామాన్యముగా నుభవింప బడుచున్నవారు. మన
లో నన్నయభట్టు తిక్కనాదిల తెలిసి బట్టిమాడగా వారాది
కవులుకారేమోమని పేర్కొంటున్నాము బుద్ధివులును. అవివ్రత
అయితే వారివైయు భావయు వ్యాసహరికములే యవలసి
యందును. కాని వారివారికే గ్రాంథికముజేను వ్యాసహరి
కము జేలుగా బరిణమించినది. రామరామ భావ వన్నెదరి
వ్యాసహరికమునకు గ్రాంథికమునకును ముండు పోలికను.
తెలియవలెనది. దాంధ్రముప్రబలమైనది. అతిశయోక్తి నైజమై
నది. నైజము చేలవలయునది. కల్పముల కల్పించులెనది. కల్పా

లంకారములు భావసంస్కరణముతో క్రమక్రమముగా నైన
రికములైనవి. భావలోని యప్రసిద్ధపదములు పాండిత్య ప్రక
టనముకొరకు మిక్కుటముగా వినియోగములైనవి. అజే
కారణముగా గీర్వాణ ప్రయోగములు, సంప్రదాయములు
పొచ్చి స్వభావ నాశుడి సత్యమింది కేవల పరభావము
పొయినది. యభిప్రాయము, కవనయమములు నిగ్రహపదముల
కంతో యెడబుచ్చినవి. భావోచితకల్ప ప్రయోగమునకు కల్ప
హారము తాత్కాలికముగా. ఇట్లుండగా గ్రంథకర్తల కాశ్రయ
హరికాంధ్రమునకు గేవలము వ్యతిరేకమై కొన్నియెడల
హరికాంధ్రమైనది. దీని దాన రసము చెడినది. అర్థము అను
ప్రాసములు లోనగు గారడీలకు బలియైనది. సామాన్యకవుల
చేతులలో భావ సంస్కరణమునకు దూరమై తెలుగునకు
వ్యతిరేకమై పరిణమించినది. అచ్చతెనుగు వ్రాయుచు మన
పూవుకొన్న కొందరు మహానియుల వికృతములైన ప్రయోగ
ముల బ్రయోగించి తమ గ్రంథములు తమకేగాని యర్థము
కానట్లు వ్రాసి పడవెడివారు. ఒక పక్షమునకు రెండు మూ
డగములు గల కాశ్రయములు, తిప్పుగా జరిపిన మొక యర్థము,
తెలికిందుగా జరిపిన మరొక యర్థము గల కాశ్రయములు
గూడ బయలుజేరినవి. ప్రజలలో గవిత్యమునకు స్వస్థిస్థిమైన
యొకరి గొన్నవారు రసప్రధానములైన భావభాగవతాది
గ్రంథముల జదువుచు నర్థము తెలియక యూహించుచును,
నెర్పకొనియు, ముంద్రోక బండ్లెరుకొనునట్లు కృత పడుచు
న్నారు. ఇంతలో భావ జగతాపాత్రములకు లోనై మూ
జొచ్చినది. ఆ మాన్యులు లాక్షణికులు కొందరు గ్రంథము
లందు సంగీరింపకున్నారు. మరికొందరు వ్యవహారముందు
గాగ్రంథికప్రయోగముల దయ పాండిత్యము కొలచిని జేయుచు
సాక్షిగ్న బ్రకటింపచున్నారు. మరికొందరు జగద్రాజు
ముల గొల్చి మెంటువారికి నివేదించి వారి సాహాయ్యముచే
వ్యాసహరిక ప్రయోగములు గల గ్రంథములకు బుజులలో
మట్టిందివారు. ఇట్టివారు భావయుక్తములై యున్నాగాని, సం
ప్రదాయములను గాని యెలుగరని వారలంపు. జగద్రాజు పుట్టి
నది పుట్టిపట్టుండదు. అనేక కారణములకు లోనై పడే పడే
మాటుచుండును. ప్రత్యయములు వేరుచుండును ప్రయోగ
ములు మొదట నొక యర్థముందు మారుచుండును. తరువాత
లక్షణయోగమునొక యర్థముందు మారుచుండును. యాప
ములు కొన్ని నెరుగుచుండును. మరికొన్ని తప్పుచుండును.
వ్యుత్కరము మొగనట్లే వ్యుత్కరములు మొగదు, మాటు,
కాని భావ జీవించియున్నంతవరకు కారకర, రాజకీయ,
వైవిధ్య కారణములచే మూర్ఖు లాయుచుండగా గ్రంథము
లలో మూర్ఖము పూర్వప్రయోగములే సామప్ర బనియును
ఆధునికములు వ్యాసహరికసవ్యక్తము లయినప్పటికి సామప్ర
బనియును గాగ్రంథికరూపములకు గట్టిగా బట్టుకొని యుం
డుట గడియారములం బట్టిగాని నూయ్యుట గగనముందు దిగుక
గూడదని చెప్పిన ముఠులతో నజ్ఞతేముటయె. వ్యాసహరి
కేతరములైన ప్రయోగము లాధునికాంధ్రమునండి వివర్ధింప
వలసిందియె. తదనుగుణములైనవాని న గీరగంపవర్ధి పూ
ర్వపు నానెములే గాని యిప్పటి కొత్తజేటలు, యాపాయ
నోట్లు ఉపయోగింప నని ప్రతిజ్ఞ జేయు జానపరుని మార్గము.
ఈ యంశములకన్న నియ్యేడ జన్మపరిచిలేదు పర్యాయలేవైన
దీనిని సవిస్తరముగా వివరించుము గాక. కాని యాంధ్రము
మందు గో బ్రతిపాదించవలసిన పరమాగ్ర మేమనః—అసలని
కాంధ్రవ్యాసరణ మొక్కటి వ్రాయించి వ్యాసహరికభావ
ప్రయోగముల సాధుత్వాసాధుత్వములు నిర్ణయింప నాంధ్ర
సారస్వతజగత్తు పూవుకొనవలయునని, ఇందు మూలమున
నుచిత్తముగాని గ్రంథకర్తలు పామరప్రయోగమును, గాగ్ర
మ్యములను వాడవలెను. తవ్యాశ్రయవోతములైన
ప్రయోగములు గల యగ్రగ్రంథము లంగీకరింపవలెనా కాదా
మని తరువాత వివర్ధింపవలెను.

United Dubai

సోలహేనులు: అంగ్లేయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 185, బామ్బాయిపేట పిల్లి, కొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటలు: మెనారా ప్రెస్ మేల్తంజూర్, వైసాలబాదోడ్డు, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోసారములు మనాభిస

ఆటో దిల్ బహార్.

ఇట్లుండవలెను. ఈ కవితను మనకు సాటిలేని మనోభివృద్ధి మనకు మనాభిసరలది.
అట్లాచాణగారి, సారామనగారి, వేర్వేరుకర్తల నీర్ధము
జేయుదిన కేవల భుక్తుపారగణ.
నీ రువాలలై కొన్ని వియతములు నివారించినచో, మనోభివృద్ధి
చువారక ని న్నలవరించును.
ఈ కేంద్ర పరిమాణముల సేమలలో నుండును
కన్నలెలు (అర్థ (రాం) కీ నా 1-3 న 0-40
కన్నలెలు (రాం) 1-4 న 0-40
కన్నలెలు 2 " " 1-40
కన్నలెలు " " లేక 3 " " 1-40
మ. 2. కన్నలెలు 0-40 (కన్నలెలు).
వర్ణలు, కల్పములందరి ప్రసిద్ధతకు ప్రతిపాత్రులకు వారము. దీని
అనేకమును నెలకొల్పి కలవు. కావున, తామకు కొనువచ్చు సేమలె
ను, కాల్పములను ఆటోదిల్ బహార్ అను జేరును పరిశీలించుట. ఈజు
బుచ్చుచోనియొక్క సుఖములను పరిశీలనచేయ గోరువా రిదిగ్రుతము.
వ్రాసినచో అజ్ఞానముగల మహాసాధుత్వ జాతిమగ వంతులకు
సోలహేనులు: అంగ్లేయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 185, బామ్బాయిపేట పిల్లి, కొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటలు: మెనారా ప్రెస్ మేల్తంజూర్, వైసాలబాదోడ్డు, మద్రాసు.

విన్నవము.

యధ్యక్షానమునందు అయిదవయేడు నడచు చున్నది. యధ్యక్షులు త్వరలో ముగియునటకు నూచనలు లేవు. యధ్యక్షునకు పూర్వము రతి 18 0-1-6 వెలగల కాగితమిపుడు రతి 18 0-7-6 వెల కమ్ముబడుచున్నది. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొర కుట దుర్లభముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రికల నమ్ముటవలనను చందాధనము నందు నగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధ్యక్షమారంభ మైన తరువాతను ఇతర పత్రికలు చందాలను హెచ్చించినను యధ్యక్షులు ముగియునను నాసతో నాంధ్రపత్రిక చందా హెచ్చుచేయలేదు. ఆంధ్ర పత్రికకు దినపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టి విధితులందు పత్రికానిర్వహణము దుర్భర ముగాన జాలెమానము నుండియును దినపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాలు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు వివరీతపు పరిస్థితులను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగా హెచ్చించినను పూర్వమువలెనే యు దారస్థభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రార్థితులు. సత్రికాధిపతి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం. జూన్ నెల 27-వ తేది

గురువారము.

మరియొక అవకాశము

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రకటించ బడనున్న యీ సమయమున, ఆంధ్రులు తమ మహోద్యమము గూర్చి ప్రపంచమున కెరుకకర చుట కింకొక యవకాశము గలిగినది. ప్రజా పరిపాలనమునకు సరియగు పునాదుల వైచుటకు, ఆంధ్రోద్యమమానించుచున్నది. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మనియు, సంయుక్తరాజ్యాంగవిధాన మనియు పేర్ల ననేకులు వాకొనుచున్నను, వీటికి మూలా భార మెద్దియో గనుగొన లేకున్నారు. శర్మగారు సామ్రాజ్య నిర్మాణసభలో జాతీయస్వపరిపాలన మనకు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజన మావశ్యక మని తీర్మాన మువహించినపుడు, స్వరాజ్య వాదులే అందలి తత్వార్థమును గ్రహించలేక తమ యజ్ఞానమును వెల్లబుచ్చిరి. ప్రజాపరిపాలనా సాధమును నిర్మించునపుడు, అయ్యది కాశ్యతముగ నుండి ప్రజలకువయోగకారిగ నుండుటకు వలయు సాధనముల నన్నిటి నిపుడే సమకూర్చుకొని కార్య ప్రారంభమునకు దిగుట సముచితము. స్వపరి పాలనావిధానమును ప్రవేశ పెట్టిన పి ముగ్ధులు, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మమలులో నున్న సమయ మున, రాష్ట్రపునర్నిర్మాణమునకు మొదలుపెట్ట, కలవరమునకు కారణ మగును. ఇప్పుడు జరిగెడి ఏర్పాటుల ననేకవత్సరములవరకును కదలించుట సులభసాధ్యము గాదు. అందుచే దూర మాలో చించి, రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరుచుట లాభ కరము. ఆంధ్రు లింతవరకును తమసందేశమును

గూర్చి భారతీయుల కెరుకపఱచుటకు ప్రబల ప్రయత్నములు గావించకుండుట శోచనీయము. ఆంధ్రనాయకు లెల్లరును రాష్ట్రపునర్నిర్మాణము నంగీకరించినవారగుటచే, వీ రెల్లరును అన్యరాష్ట్ర ములకు వెడలి వారల కీసమస్యను సుబోధకము గావించకుండుటకు కారణమెద్దియో గోచకున్నది. విజయమును కాలము వాలోచలతోనే గడచుటచే, సందిగ్ధతరుణ మేతెంచినపుడు, హిందూదేశ మింక ను భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణసమస్య గూర్చి యజ్ఞానదశయందే యుండుట తటస్థించుచున్నది. నూతనసందేశ వ్యాపకమునకు పరిస్థితు లత్యంతా నుకూలములుగ నున్నవి. కన్నడులు, మహారాష్ట్రీలు, ఓడ్రులు, వంగదేశీయులు, విహారదేశ వాసులు మొదలగువా రెల్లరును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనమునకు సుముఖులయి యున్నారు. తమిళదేశమునందు గూడ, ప్రత్యేకరాష్ట్రవాంఛ ప్రబలుచున్నది. శర్మను విధానమునందును, వంగ దేశీయులు సమర్పించిన విజ్ఞాపనమునందు ను, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభాగావశ్యకత నూ చించ బడియున్నది. ఆంధ్రులు గావించవలసిన కార్య మొక్కటి మాత్రమే. వివిధభాషాసంఘములయం దును ఆసమస్యపై గాఢాభిమానము గలిగింప వలయును. ఈ సమస్యపరిష్కారము జాతీయ సౌభాగ్యమునకును, ప్రజాపరిపాలనాసాధనము నకును అత్యవసర మని దేశీయుల కెరుకపరుప వలయును. ఈ సమస్యప్రాముఖ్యము నొక్క మారు దేశము గ్రహించునని, రానున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో దీని నిముచ్చుటకు భారతీయు లెల్ల రంగీకరించెదరు.

సంయుక్తరాజ్యాంగవిధానమే, ప్రపంచాదర్శ మగుచున్నది. బ్రిటిషు దీవులందు సాంఘాతిక పరిపాలనమును నెలకొల్పవలయునని, అన్ని పక్ష ముల వారును అంగీకరించుచున్నారు. అంతరా తీయసంఘ మొకటి ఏర్పడినను, వివిధజాతుల సహచర్యము పెం పొందించుట కీ కడతిలే అనుసరిం పవలసి యుండును. మానవ సౌభాత్యత్వమును నెలకొల్పుట కిదియే యుత్కృష్ట మార్గముగ గన్పట్టుచున్నది. అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రమున ప్రబలు పద్ధతయే, ఎల్లర దృష్టి నాకర్షించుచున్నది. అట్టి స్థితిలో భిన్న భాషలు, భిన్న సాంప్రదాయములు గల హిందూదేశమునందు వేరొక గమ్యస్థాన ముండనేరదు. సంయుక్త రాజ్యాంగ విధానమును హిందూదేశమున బ్రవేశ పెట్టుట యవసరమని, పేరెన్నికగన్న రాజకీయ తత్వవేత్త లంగీకరించియున్నారు. హార్డింజ్ ప్రభువు గారి ప్రకటనమున నూచింపబడిన రాష్ట్రీయస్వా తంత్ర్యప్రధాన మీగమ్యస్థానమునే వ్యక్తీకరించు చున్నది. ఇట్టి ఆదర్శము సఫలమగుటకు, భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనమే ఉత్కృష్టసాధన మని ఆంధ్రులు దెలుపుచున్నారు. కాని, వారి కంత ధ్వని దూరము వినిపించుటలేదు. మాంటాగూ గారి రాకకు పూర్వమున గాని, పిమ్మట గాని, ఆంధ్రులు తమ సందేశమును వ్యాపింపజేయుటకు గావించిన ప్రయత్నము లత్యల్పములు. వారి యుదాసీనతచేతనే శర్మగారి తీర్మానము విఫల మగుట తటస్థించెను. గతమెటులున్నను ఆంధ్రులు తమ కోర్కెల వెల్లడించుటకు మరియొకమార్గవ కాశ మేర్పడినది. మాంటాగూగారి సంస్కరణ ములు ప్రకటించబడ నున్నవి. ప్రజాపరిపాలన మేనూత్రములపై వాధారపడి యుండవలెనో దెలుపుటకు ప్రత్యేకకాంగ్రెసు సమావేశముజరుగ నున్నది. కాంగ్రెసు సభ జరుగుటకు పూర్వము ప్రత్యేకరాష్ట్రీయసభలు జరుగుట యావశ్యకమని

అనేకులు తలచుచున్నారు. అట్టితేరి, అన్ని సభల తోబాటు, ప్రత్యేకకాంగ్రెస్రాష్ట్రీయసభయు జరుగ వలసి యుండును. ఈ సభవారు తమ కోర్కెలను కాంగ్రెసు సభకు వెల్లడించి, కాంగ్రెసుసభవారు వీటి కొడబడునటుల ప్రయత్నింప వలయును. ఇందుకు వ్యవధి చాలతక్కువగ నున్న ను, స్వల్పవ్యవధియందే ప్రబలప్రయత్నముల గావించుటకు కొన్ని సమయములందు సాధ్య కదును. తరుణసమయము నుదాసీనభావముతో బారవిడుచుచో, పిమ్మట త్వరలో కోర్కెనుట దుస్సాధ్య మగును.

ధనాభావముచే ఆంధ్రోద్యమవ్యాపకమునకు విలుగలుగ లేదని దలచబడుచున్నది. కాని ధనసంపా దనమునకు తగిన ప్రయత్నములు దేశమునగ దింత వీకును జరుగలేదు. నాయకు లనువారు అన్య రాష్ట్రములకు వెడలి తమ సందేశమును బోధించు టకుగాని, అన్యరాష్ట్రప్రముఖుల సానుభూతి బడ యుటకుగాని ప్రయత్నించి యుండలేదు. అన్నిటి కన్నను ముఖ్యముగ, అనుదినమును ఆంధ్రోద్యమ సందేశమును ప్రపంచమున కెరుకపరుచుట కాంగ్లదైనికపత్రికాప్రచురణ మింతవరకును సఫ లము గాంచలేదు. ఇక నయినను దేశీయులు మేల్కొని యిక్కార్యములనన్నిటిని ప్రబలోత్సా హముతో జరుపునెడల, ఫలిత మనుకూలముగ నుండితీరును. ఒకవేళ తాత్కాలిక ఫలితములు గాన్పింపకబోయినను, ఆంధ్రుల యాశయములు మరికొంతకాలమున కయినను విజయముగాంచి తీరును. తీవ్రప్రయత్నములే లేక, కాలమును నమ్మి యూరకుండుచో, ప్రస్తుతిస్థితి మారుట దుస్సరము. ఆంధ్రులు తమ దృక్పథమును ప్రపంచమునకు వెల్లడించుటచే, స్వలాభమునే గాక హిందూ దేశభ్యుదయమును గూడ సమకూర్చుట కుపయోగపడుదురు. ప్రపంచము శాంతిభూయిష్టమై, అంతఃకలహములు పొడవకుండుటకు, చక్కని రాచబాటను చూపినకారవ మాంధ్రులకు దక్కు ను. అట్టి కారవమున కాంధ్రులు పాత్రులయ్యెదరో లేదో, భావికాలమే నిర్ణయింపగలదు.

తృతీయాంధ్ర సారస్వతమహాసభ

విశాఖపట్టణమున జరిగిన ఆంధ్రసారస్వత సభాధ్యక్షోపన్యాసములను వేరొకచో ప్రచురించి తిమి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు ప్రథమ లక్ష్మీ నృసింహం వంతులుగారు భాషాభిమానుల కర్త వ్యము గూర్చి తమ యుపన్యాసమున దెలిపిరి. భాషాచారిత్రమును, వాఙ్మయచారిత్రమును గూడ వ్రాయించుట అవసరమని, వీరు సూచించిరి. ఉత్తమ నిఘంటునిర్మాణవశ్యకతను గూడ వీరు నిరూ పించిరి. అధ్యక్షు లగు ఎవమండ నారాయణ మూర్తిగారి యుపన్యాసమున, సారస్వతాభివృద్ధి కవసరమగు ననేకసూచనలు పొందుపరుపబడెను. మాతృభాష మూలముననే విద్య గలపి, దేశ భాషల నాదరింపవలయునని వీరు సభ్యుల హెచ్చ రించిరి. కవిత్వము రసపోషణమునకే ప్రధాన స్థాన మిచ్చిన గాని, సారస్వత మభివృద్ధి గాంచ దనియు, ఛందోనియమకావ్యము దగ్గింపవలయు ననియు, వీరు గోరిరి. ఆధునికాంధ్రవ్యాకరణ మొక్కటి వ్రాయించి వ్యావహారిక భాషాప్రయో గముల సాధుత్వాసాధుత్వముల నిర్ణయింప నాంధ్ర సారస్వతసభవారు పూనుకొనవలయు నని, వీరి కోర్కెయై యున్నది. ఇది సమంజసముగ నున్న దనుటకు సందియములేదు. వ్యవహారమునం ద్దు పదము లనేకములు గ్రంథములందు గాన్పించుట

తేదు. వ్యవహారమునందున్న వదములకును, గ్రంథ స్థమగు వదములకును సమన్వయ ఎప్పటికప్పుడు జరుగుచుండిన గాని, భాష యభివృద్ధి జేందనేరదు. అందుచే విద్యాంసు లెల్లరు గూడి సమగ్రవ్యాకరణమును తయారుజేయవలసిన యవసర మేర్పడుచున్నది. ఇందు మూలమున గ్రాంథిక, వ్యావహారిక భాషా వాదులకు సమన్వయ మేర్పడుట సులభసాధ్యము. ఆంధ్రభాషయందు చక్కని నాటకములు వెలువడవలయుననియు, అలంకారగ్రంథ మొకటి తెలుగున వచనరూపముగా వెలువడవలయు ననియు, సంపూర్ణముగా దేశచరిత్రను వ్రాయుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలయుననియు గద్యరచన యభివృద్ధి గాంచవలయుననియు, ఆంధ్రభాషయందు ప్రకృతిశాస్త్రాది గ్రంథములు రచియింపబడవలయు ననియు, మొదలుగాగల సూచనలనేకములను వీరు తమ యువన్యాసమునందు వెల్లిబుచ్చిరి. ఆంధ్రసారస్వత మహాసభ తీర్మానముల గావించుటతో సంత్సృప్తిజేందక, సారస్వతాభివృద్ధికి క్రబలప్రయత్నములను గావించు నని యూహించెదము. ఆంధ్రోద్యమ మాండ్రుల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి దోడ్పడవలయుననిన, అన్ని శాఖలును నిరంతర సంచలనము జూపుట యవసరము.

ఆర్థ మేమి?

నిన్నటి న్యాయాంశియావృత్తిక “భగ్న మైన ఏర్పాటు” అనుశీర్షిక క్రింద నిటుల వ్రాయుచున్నది: “సంస్కరణసూచనల గూర్చి వివాదము జరుగునని యూహించి, కాంగ్రెసు మహాసభా హాం రూలుసంఘాధ్యక్షురాలు, ఉపయోగకరమగు విషయములను వెంటనే దేశమందెల్లను వెలుపుట కొక యేర్పాటు గావించి, దేశీయుల విశ్వాసమునకు పాత్రులగు భారతీయశ్రేష్ఠు లొకరి కీ విషయమై దెలియజరచగ, ఆయన తన యంగీకారము దెలిపెను. ఈ ఏర్పాటు ప్రకారము, ఆయామండలములలో ప్రాముఖ్యులగువారిని నిర్దేశించి, సంస్కరణసూచనలు ప్రకటింపబడగనే వారెల్లరును ప్రతిజిల్లా, తాలూకా, పట్టణ, గ్రామములందంతటను సభల జరుపుటకు ఏర్పాట్లనుపలయునని ఆమె తలపెట్టెను. ఆమెపై నడుపబడిన దండయాత్ర మూలమున, ఈ ఏర్పాటునకు విఘ్నము గలిగెను. కార్యవసరము కలిగినపుడు, తగిన ఏర్పాటు గాన్పించుట తేదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను చక్కగ విశదజరచి, అట్టి పత్రములను ప్రముఖులకు బంపవలెనని, తలపెట్టబడెను. కాని ఆమె యెడ నవిశ్వాసమును అనుమానమును కలిగించుటకు కుట్రల బన్నుటచే, నీ యేర్పాటులయొ భగ్నమయ్యెను. ఇప్పుడు ఏమిచేయుటకును కాలము మించినది. సంస్కరణ ప్రకటన మయినపిమ్మట, దాని పరిశీలనము జిల్లాకమిషనరుల కంపబడును. ఇందుతో గూడ కాంగ్రెసువిధాన మంపబడును. ఆమెవనిని హాశనముజేయ బూనినవారు గూడ, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి తగిన పరిశీలన గావించి, అధ్యక్షురాలు వెలుప దలచిన విషయములను తామే దెలిపెదరుగాబోలు! రాజకీయాంధోనమున విదేశీయురాలి రాజకీయానుభవముచేలాభ మొందకుండ, దేశీయుల మూలముననే కార్యములనన్నిటిని జరుపుకొనుట, వాంఛనీయమే గద!”

ఈ గొడవ కర్థ మేమి?

ప్రభుత్వమువారి దూరదృష్టి:

డాక్టరు ను బ్రహ్మజ్యోతియగుగారు చిరకాలముక్రిందట దేశమంతయు కలవరపూరితమై యున్న సమయమున, ను బ్రహ్మజ్యోతియగుగారు వ్రాసిన లేఖను గూర్చి, తిరిగి చర్య దీసి కొనబడునని దెలిసినవెంటనే, దేశమునందు సంచలన మారంభ మయ్యెను. కాని, హైందవప్రభుత్వమువారు పరిస్థితుల నన్నిటిని పరిశీలించి, ఎట్టి చర్యకును గడంగనని, మాంటాగూగారికి తమ దృఢనిశ్చయమును వెలుపుట సంభావ్యముగ నున్నది. మాంటాగూగారు, రాజప్రతినిధిగారి నిశ్చయముతో, జోక్యము గలుగ జేసికొనరని పార్లమెంటుసభలో దెలిపిరి. కాని క్రావుగా రూరకుండక, రాజప్రతినిధిగారి నిశ్చయమును మీరు సమర్థించెదరా యని, మాంటాగూగారిని క్రశ్మించిరి. కాని మాంటాగూగా రెట్టిజోక్యము దీసికొన దలపలేదని చెప్పటచే, క్రావుగారి ఆశలన్నియు నడుగంటి యుండవచ్చును. ప్రభువుల సభలో గూడ నీ విషయమై క్రశ్మించబడెను. కర్జును ప్రభువు గారిందుకు క్రశ్మస్తర మిచ్చుచు, అయ్యుగారిపై చర్య దీసికొనుచో, అవాంఛనీయముగు ఆందోళన మొకటి బయలుపెడలుననియు, ఇదివరకు జాపబడిన మందలింపు బాటుననియు, నుడివిరి. ప్రభుత్వమువారు దేశకాల పరిస్థితుల గమనించి, ప్రజాభిప్రాయప్రాబల్యమును గుర్తించి, తమ దూరదృష్టిని వినియోగించి, ఆందోళనా కారకుల ప్రోత్సాహమునకు లొంగ నందులకు, వారిని మే మభినందించుచున్నారము. ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయము హిందూదేశమునందంతటను సంత్సృప్తిని గలిగించు ననుట కేమాత్రము సందియ ముండదు.

సి డ్కోహం పక్షము

సి డ్కోహం ప్రభువుగారు ఆంగ్ల దేశమున సాంఘికవాదులవై ధ్వజమెత్తుచున్నారు. ఇది భారతీయుల కనుకూలంపవచ్చును. కాని ఆంగ్ల దేశమున భారతీయుల కోర్కెల వెల్లిబుచ్చుటకు తగిన సౌకర్యములు లేకున్నవి. లోకమాన్యుని రాయ బారము నిరాకరింపబడుటచే, భారతీయుల కష్టము లినుమడించుచున్నవి. రాయ బారము నిరాకరింపబడినందులకు, హైందవ నాయకులు తమ యసమ్మతిని దృఢముగ దెలిపి యుండలేదు. ఆంగ్ల దేశములోని భారతీయులు గూడ సభ జరుపుటకు వెనుకంజవైచిరని, హిందూ పత్రికా లండను విలేజిరి వెలుపుచున్నాడు. భారతీయుల యుదాసీనము సి డ్కోహంపక్షమువారి ప్రతి కూలాందోళనమునకు సోడ్పడుచున్నది. భారతీయుల మోక్షము భారతీయుల హస్తమునందే యున్నదని, ఎల్లరు గ్రహించుట భావ్యము. మాంటాగూగారి సంస్కరణములు ప్రకటింపబడనున్నవి. ప్రజాశయములకు కొరవడు సంస్కరణములను, తా మంగీకరింపజాల నుని, భారతీయులు స్పష్టపరుపవలయును. కలకత్తాయందు హిరేంద్రనాథ దత్తుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన బహిరంగ సభలో, కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు కొరవడు సంస్కరణములను తా మంగీకరింపజాల నుని, సభ వారు తీర్మానించిరి. ఇట్టినిశ్చయమునే దేశీయులెల్లరు ప్రకటించిరేని ప్రజల కోర్కెలు సఫలమయి తీరును. ప్రజాశయములకు విరుద్ధములగు సంస్కరణములను, ప్రవేశపెట్ట ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపకు. కాని, ప్రజలు తమ దృఢనిశ్చయము నితరుణమున సడలించిరేని, వారి కోర్కెలు ఫలించుట దుర్లభమగును.

స్థానిక చార్టరులు

అల్లిగ్రామసోటీసు:—పార్లమెంటులో ఆక్రమింపబడిన దేశమునకు పంపుటకు గృహసంబంధములగు తంతివార్తలు అంగీకరింపబడును. ఒక్కొక్కచూటకు రు 1-8-0 లు చార్జీ చేయబడును. తంతివార్తలు మొదట కేబిలు గా ఎల్లెగ్నాండియాకు పంపబడి అక్కడ నండి పోస్టులో పాలపెనుటకు పంపబడును.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ:—లండన్ గార్లన్సులో జూలై 10-న తేదీని తెరువబడెను వ్యాపార కళాశాలయందు చదువుటకు విజయనగరవాడు లగు ఎ. వి. రామమూర్తిగారికి ఆర్యవైశ్య విద్యాధి పేతన మియబడినదని ఆర్యవైశ్యమహాసభా కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు. ఆర్యవైశ్య మహాసభా విద్యాధి పేతనమునకు విరాళముల కొసగిన మహాజనులకు కార్యదర్శి తిరుపతుస్కారములను వెలుపుచున్నాడు.

రా! సా! డి. పద్మనాభ నాయడుగారు:—ఈనెల 24 న తేదీని కన్య మహాసభా కార్యనిర్వాహక వ్యవహారు సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి. (1) చెన్నపురి సిటీసారిస్ కోర్టులో ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్స్పెక్టరుగానున్న డి. పద్మనాభ నాయడు వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు జేసిన నేరము గ్రహించి నాయడుగారిని సత్కరించుటకై వారికి రావుపాళేబు దిరుదు నిచ్చినందుకు ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచు ఈ సభ వారు తమ న్యాయపూర్వకమున నమస్కారములనున్నాడు (2) పద్మనాభ నాయడుగారికి అసిస్టెంటు కమిషనరు ఉద్యోగమునకు హక్కు ఉండగా ఆ హక్కును గమనింపబడిరి. గాన వారి హక్కును గమనింపవలె నని ఈ సభ వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాడు. కన్యమహాసభాధ్యక్షులు ఒక విజ్ఞాపనమును, ఈ సభా తీర్మానములను గూర్చుగావించి నిల్చును, కార్యదర్శి వాక్యబహుదరు రాజగోపాలాచారియారుగార్లకు, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుకును పోలీసు కమిషనరుకును పంప సభాకారమిచ్చుటకు తీర్మానింపబడెను. (3) ప్రభుత్వమువారు పద్మనాభ నాయడుగారి నేరము గమనించి, వారిని సత్కరించుటకై యొసగిన గౌరవవిరుదము సందర్భమున నాయడుగారి నిభినందించుచు ఉత్తరము వ్రాయుటకును ఈ గౌరవము గలిగినందుకు నాయడుగారిని సత్కరించుటకు ఒక ఉపహార విందు జేర్పబడుటకును తీర్మానింపబడెను. చల్లపల్లి కుమారరాజాగారికి ఇటీవల గలిగిన భర్తవత్సవియోగమునకు కన్యమహాసభ సభాసభులువారు తమ విచారమును ప్రకటించుచు కుమారరాజాగారి విచారమున పాల్గొనుచున్నాడు (5) గడ్డిపల్లి వీరయ్యనాయడుగారికి ఇటీవల గలిగిన పుత్రికామరణము సందర్భమున ఈ సంఘమువారు తమవిచారమును ప్రకటించుచు నాయడుగారి విచారమున పాల్గొనుచున్నాడు.

- చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.
 బ్రాంచి 5 (హిస్టరీ, ఇకానమిక్సు.)
 వి. ఏ. ఆచార్య పరీక్ష.
 కండక తరగతి—50, 57, 61, 64, 65, 68, 70, 244, 245, 254,
 మాడవతరగతి—47, 48, 49, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 63, 66, 67, 69, 231, 232, 234, 235, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 246, 248, 249, 250, 251, 253.
 ఆచార్యులని ఎం. ఏ. డిగ్రీ.
 రెండవతరగతి—255
 మాడవతరగతి—108, 111, 112, 114,
 ఎం. ఏ. డిగ్రీ పూర్వవిభాగము.
 మొదటితరగతి—276
 రెండవతరగతి—274, 278, 279, 282
 మాడవతరగతి—152, 153, 159, 163, 175, 204, 205, 207, 214, 237, 270, 271, 278, 275, 277,
 వి. ఏ. డిగ్రీ సిఫాయ్తవేయబడినవారు.
 203, 206, 235, 247, 280, 281,

డాక్టరు ను బ్రహ్మజ్యోతియగుగారు:—డికొంబర వెలలో జరుగు కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షతకు వ్యర్థరాష్ట్రీయల కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు డాక్టరు ను బ్రహ్మజ్యోతియగు, లోక మాన్యతలకు, మహాత్మాగంధి, మహమ్మదరాహురాజా గార్ల చేరుటకు నూనించిరి.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రెండువేల పుణములు. ఈ యుద్ధబుణ పత్రములు మే 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1922 వ సం॥లో నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1923 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥లును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటన నే దంఖాస్తుగ తీసుకొనియెత్తుటకు దీనిని చివరి మీ పేజీవ్రాసిన పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి.....1918.

కో కా థి ప తి,

అయ్యో,

ఇంతలోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబుణపత్రమును (ప్రామిసరీసోటు *) మొదలగా నిష్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండవచ్చి లెక్కించానని కొట్టివేయదు.

* 1921, 22, 23, 24 సంవత్సరములో వాడనుచేయవలయును.

1. పెరిలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయము.

ఈ.....నివాసము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

చి ర్త పా మ హా నం గ్ర మ ము

(ప్రతి పాఠకుని కొరకు)

ఇంగ్లండు

సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు.

లండను, జూన్ 17:— సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి భావము ఆశ్చర్యమునకంతాపమును కలిగించిందిగాని ఆయన కృత్యములు ఆశ్చర్య విహీనులు నగుటవలనను వ్యామనిచారము కాఖలో గొప్ప సేవ సలిపినందున ఆయనపై నెట్టిచర్యయును నలువలపలేదనియును ఇతరులను పరల నిట్టిచర్యలు జరిగినవో నుచేపించవలసినదనియును ఇండియా దొరతనమువారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికి తెలిపిన మాటలగుండు పార్లమెంటు సభలో ఏమిగాని జవాబుచెప్పిరి. అందులకు మీ రంగీకరించితిరా యని క్రాప్తుగారకుగా ఇండియాదొరతనము రాజప్రతినిధిగార్ల ఏర్పాటులను నేను కల్పించుకొన గోర నని మాటలగుగా రనిరి.

సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు 1917 జూన్ 26లో శాశ్వత వ్రాసి ప్రేసిడెంటు కిల్లనుగారికి జరిపిరి. ప్రేసిడెంటు కిల్లనుగారు వాషింగ్టన్ నగరమునందున్న ఆంగ్లరాజ్యబాటికి దానిని పంపిరి. వారు ఇండియా కార్యాలయమునకు పంపిరి. మాంటాగూగారు దానిని ఇండియాకు తీసికొని వెళ్లిరి. అచట మాంటాగూగారును సెయ్యుఫర్డు ప్రభువుగారును ఆయ్యగారిని పిలువనంటి కట్టిగా మందలించిరి. ఆశ్చర్యము ఇండియాలో ప్రకటింపబడవారు ఆమెకాశ్చర్యపు పత్రికలలో నుండి ప్రకటించి యుండవచ్చునని ఆయ్యగారు ప్రకటించి రహటకు పాత్రయ్యలేదు. ఇట్లు ఆయ్యగారిని మందలించుట వలనను నెరుగవలసినదగు సయ్యగారిని కక్షించుటవలన దేశమునందు భావనలగుగా నాందోళనమును కలిగించుట ఇప్పుడు తగదనియును దొరతనమువారు తెలిచిరి కన్న ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో నుడిచిరి. ప్రాప్రభువుగారికి సంతృప్తి కలిగినది. విషయ మంతటితో విరమించ జడినది.

సామ్రాజ్య యుద్ధసమావేశము.

లండను, జూన్ 24:— ఈనెల 12-19 తేదీలకు నడుచు జరిగిన చర్యను అధినేతనముల కార్యాలయమువారు సంగ్రహముగా ప్రకటించిరి. వాల్టరు లాంగుగారే అధ్యక్షత వహించిరి. ఇండియామంత్రి మున్నగువారు సభకు వచ్చిరి. ఆంగ్ల సాకాదశప్రాశస్త్యము వలన సభినేతనముల మంత్రులందరు నీ సభకు రాగలిగిరి. గ్రేవు యుద్ధసంఘమునుగూర్చి గాలిఫోర్నియాలో వారిని కాపాడునట్లు టీర్నోవారి నిర్బంధపరచ వలెననియు అన్ని దర్బారులవారికి సమావేశం స్థాపకచిహ్నము నేర్పవలసినదనియు ఆయా రాష్ట్రములలో చనిపోయినవారి

సంఖ్యనుబట్టి వారు పోషార్చనల నలంబించుటకు వ్యయమును భరింపవలెననియు ఒక్కొక్క సమాధికి 10 పానులు వ్యయపరు పవలెననియు నిరూపించబడిరి. తరచుల సమాధుల కర్మము తగ్గవలెననియు తీర్మానింపబడినది. యుద్ధానంతరము వలసపోవు టవగుచున్న సామ్రాజ్యసంధికి ఆర్థిక విషయములను గూర్చును చర్చ జరుపబడినది.

ఇండియా సేన - సైనికోద్యోగములు.

లండను, జూన్ 24:— ఇండియా రెజిమెంటులో వెమక టియండ్ నిర్మించుటలు ఆక్టింగు మేజరుజనరలు నీయగూడ దను తీర్మానమును గూర్చి మరల నాలోచించదగిన కారణము కలదా యిది ఇండియాదొరతనము వారి నడిగద నని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో మాంటాగూగారు ఏమిగాని సమాధాన మిచ్చిరి.

యుద్ధ లాభములు

ఇండియాలో చాలమంది యుద్ధలాభము లధికముగ లభించినవారి నచట నేల నదనపు పన్నును వేయ రాదని సర్ హెచ్. క్రెయికుగా నిడిరి. దానినిగూర్చి మార్చి నెల లో ఆర్థికమంత్రి తెలిపిన విషయములను వివరించి ఆదాయ మధికముగా కావలసిన ఆనందము కలిగిపో ఇండియా దొరతన మునా రాపన్నునుగూడ నెత్తువైన విధింపగల రని నడిచిరి.

యుద్ధాంతము.

1919 లో యుద్ధము ముగియు నని చెప్పవలయు. ఆ సంవత్సరమున జర్మనుల నోడించుటకు క్రొత్తసేన కావలసి యున్నదని ఆక్లండు నెడ్డిసుగారు మాంచెస్టరులో నడిచిరి.

గొప్పవైమానికపుదాడి

లండను, జూన్ 24:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయ ముకర్త నున్న రైటరుగారి విలేజుకి 24 వ తేదీనాటి నాయం కావమిట్లు అంతరం వెను:— మే 19, 20 వ తేదీలను లండను మీద జర్మను లానరించినదాడిలో విశేషవ్యయము గలిగినవని జర్మను లావ్యుకొనిరి. 28 విమానములలో 7 కూలినవని ఇదివర కు తెలుపబడిన మరొకవిమానముకొనియెచ్చుచున్నది. ఇదివర లో మరొకవిమానము విమానములను నడుప నలవడినవారిట్టి బాంబులనువేయు విమానములలో నలవాటు గలిగియుండలేదు. ఆ పనిని నేర్చుకొనినవారిలో ననేకమంది చంపబడిరి. జర్మను వైమానిక కాలందు విమానములు ధ్వంసము చేయబడినవి. విశేష అనుభజ్ఞలు సహితము చాలమారును ప్రయాణము చేసినవెనుక గ్రేటుబ్రిటను తీగములు వెనుక విసువడినవని తమ కష్టమునుండి తొలగజాలకున్నారని తెలిపి కొను చున్నారు.

యుద్ధభయిదీల సభ.

లండను జూన్ 24:—“మైక్యు” పత్రికయొక్క పేగునిలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. యుద్ధ భయిదీల సభ కర్త జ్యూను ప్రతినిధులను ఇంగ్లీషు ప్రతినిధులను చాల వర కల్గిపాటు చేదములు గలవను వార్తకు కొంత ఆధార మున్నదని తెలియచున్నది.

విగ్లండు విషయము.

ప్రధాన మంత్రి యుపన్యాసము.

లండను, జూన్ 25:— పార్లమెంటు ప్రజలసభలో జరిగిన చర్యసందర్భమున విగ్లండువిషయమును పరిష్కరించుటకుగల యిట్లుండలను వివరించిరి. విగ్లండువారి అంగీకారము లేకుండ విగ్లండును పరిపాలించుట తటస్థించినది గాని యుద్ధమును సాగించుటయందు దొరతనమువారు నిమగ్ను లగుటచే కొన్నిలోపములు కలిగినను నుమింపదగినను. ఈకాననున ఈ సభివారు బాగుగా నాలోచించి అనుమతించ జాలకపోయిగాని ఇంతలో విగ్లండునందు కుట్ర వెల్లడియగుటవలనను మతగురువులు నిష్పాధమున తిరస్కరించుట (అనగా సామ్రాజ్యాధికృతి లేన తిరస్కరించుట) వలనను ప్రతిహతలభావ మేర్పడినది. మత గురువులు చేసినది చాలలేవని. దానిని విగ్లండులోనివారు కొందరును ఇతర దేశములలోని మతగురువులునుగూడ నిరసిం చిరి. ఈ ప్రతిహతలభావ మదగువలనను మరల స్వపతి సాలనము మెసగుటనుగూర్చి ఆలోచింపవలెను. అంగీకార మును తెలుపుచున్న సంయోగవాదుల భావమంతయుమారినది. సినిఫీసులు కుట్రచేయుటచే స్వాతంత్ర్యములకు కలిగినభంగ మిదివర కెన్నడును వక్రజీవితమున కలుగలేదు గాని త్వరలో నే అకమలభావమును కలిగించు కింక నకకాళము భావెను. విగ్లండు సమస్య యుద్ధవిషయము. దానిని పరిష్కరింప కుండుటచే మనము సంతయు క్త రాష్ట్రములకు ను గూడ చిక్కు లధికముగా నున్నది. గాని సర్ ఎడ్వర్డుకార్న సుగారు రెండుసంవత్సరములకు పూర్వము చూపిన సహృదయము నే యిప్పుడుగూడ చూపి అలప్టలవారి నంగీకరింపజేసుకోవలె ను. ఏప్రిలు నెల 9వ తేదీ ప్రకటనమును దొరతనమువారు ననుసరించుట నిశ్చయముగాని పంపాలనమున అనుభవజ్ఞుల సలహా నాదరి. తును. విగ్లండువారు యుద్ధమున తోడ్పడవలెను. ఏభర్మముకొరకు విగ్లండువారు నిలచిరో దానికొరకే మంము గూడ పోయిచున్నాము గాన విగ్లండువారు మనకు తోడ్పడ వలెను గాని వారు స్వచ్ఛందముగ తోడ్పడుటకు దొరతనము వారకకాళమును కలిగింపవలెనని లాయకుబార్ని గారు రనిరి.

ఆస్పిర్తుగారు.

విగ్లండు సమస్యను పరిష్కరించుట అత్యవసరము గాన 15 నెలల క్రితము నేను చేసిన నూచనము నే నిప్పుడు రద్దు పరుచుకొనుచున్నాను. అధినేతనముల మంత్రులినటిక వచ్చిరి. గాన నీ విషయమున విగ్లండులోని అన్ని కక్షలవారికిని ఆంగ్ల దేశము వాకిని గూడ ననుకూలమగు విధానము నేర్పరుప వలెనని వారిని కోరుట సముచితము. సామ్రాజ్య యుద్ధమంత్రి కర్మము వారు పరిష్కరింప దగిన ముఖ్యతను విషయమిం కొ కటి యుండదని ఆస్పిర్తుగారు రనిరి.

కెనడా వారీవిజయము.

లండను, జూన్ 25:— గతరాత్రి న్యూజెర్సీవిటాసి యొద్ద కెనడావారు దాడిసలిపి 22 మంది 6 మరంగులను పట్టుకొనిరి. స్క్రేపుకు దక్షిణమున మేముకొందరిని పట్టుకొంటిము. రాత్రివేళ విల్లర్ను బ్రిటోనేలకును ముగ్లంకొరుకును నడుచుకు ఆవియనుకు దక్షిణమును మెర్సెల్సే పశ్చిమును నను కేతువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. వారు విషవాముగోళముల సభకముగా ప్రయోగించి రని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

పరామరంగము.

ఎయిసుకు తరమున 24 వ తేదీని మానక మైన సానములలో ఫిరంగుల సభకముగా లెహోర్తుకు ఈకాన్యా భాగమున శత్రువులు కాల్చితలపడిరి. మాపట్టెదలలేను ఘోరలను కాల్చిరంగములలోగూడ ఫిరంగులు కాల్చబడెనని పరామవారు తెలిపిరి.

ప్రాస్యలో విమానదళము.

24 వ తేదీ రాత్రి మెట్లు సాబ్లు ప్లేమనమిద నాలుగుసాగులు 6 టన్నుల బాంబులను ఆంగ్లవిమానమును వదలివది. 24 వ తేదీని డల్లింజనులోని సార్వభౌకను యంత్రకాలల మైనను మెట్లుసాబ్లుల రైలుమిదను మరిల బాంబులను వదలెను. రెండు శత్రువిమానములు వచ్చి మైనని. మావిమానము లన్నియును మరలినచేసిన బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

కెనడా వారి దాడి.

24 వ తేదీ రాత్రి కెనడా వారి దాడి చాల ఫలవంతమైనది. 10 మరణింపులను కందకముల మార్పిడిలను వారు పట్టుకొనిరి. స్కేపుల్ దక్షిణమున మేము 6 గురిని పట్టుకొంటిమి. మెరిసుకు వాయవ్యమున శ్రీమంతుల మా స్థానము వాక్రమించుటకు రంజుసారులు యత్నించి విఫలమైరి. ప్లాండ్ రంగమునండి వారి కట్టి వార్తలను తెలియకుండుటచే వారి కొర కథను మొదలైన పట్టుకొనకలె నని నిశ్చయించిరి వచ్చిన యుద్ధాంగి పట్టుకొన గలగ లేదు గాని తానె పట్టుబడి నని అంగ్ల కిరీటునుండి వార్తవచ్చెను.

అంగ్ల విమానదళము

గాలి హెచ్చుగానున్న ఈ నెల 24 వ తేదీని మాది మానములు బాగుగా పనిచేసిని. అందువలన మా ఫిరంగులు బాగుగా గుండ్లకు వదలగలిగినవి. తరువాత వర్ష రుద్ధిముగావరి యటచే విమానములు లిరుగ వీలులేక పోయినది మధ్యతెగి లో మేము శ్రీమంతులకు వెనుక 15 టన్నుల బొంబులను వదిలితిమి. శ్రీమంతుల లంకాకరిలపడలేదు. మేము 2 విమానములను నేలగూల్చితిమి. మాది మూడు కనబడలేదు. 28 వ తేదీని మేము మరలెండు విమానములను కూల్చితిమి (లిటిమి వారు తెలిపిరి.

పరామితారి ప్రకటనము.

ఎయినుకు దక్షిణమునను ఉత్తరమున డెస్లీవాపోళలు ఇర్రగ్గిలగద్దను ఫిరంగు లధికముగ కాల్యబడెను. 24-వ తేదీని 6 శ్రీమంతులను నేలగూల్చితిమి. ఎయినురంగమున విమానకాలల మీద 4 టన్నుల బొంబులను వదిలితిమి. పరామితారి వారు తెలిపిరి. న్యూఢార్డు రాను స్కేపిలయొద్ద నెరువీడులవారును ఫిరంగుల సధికముగా కాలిన్. మూడు స్థానములలో శ్రీమంతులు తలపడిరిని దెల్పియును తెలిపిరి.

అందను, జూను 25:—

పశ్చిమ రంగమున సంతయు నెమ్మదిగనున్నది.

ప్రాసనం బాంగ్లరంగము

(బ్రాయడగిన విషయములు లేకని మా వర్తలు హేగు గారు తెలిపిరి.

అందను, జూను 24:—

మిత్రమండలివారు చాల దురదృష్టవంతు లైన కెప్పలేనుగాని తమన్న కితకాలము సరికి జర్మనులు మ్యూజానదివరకును తిరిగివేయబడుదురని గుప్తీవు హెర్బిగారు చెప్పిరి.

జర్మనుల బహిష్కరణము.

పాను, జూను 25:—అంగ్ల నావికా సంఘమువారి పక్షమున హావంతు విల్సనుగారు పయస్కేరుగారికి కందనములను తెలుపుచు వ్రాసిరి. జర్మనులు సుపరాసు లగు వారిని 15 వేలమందిని హాకము చేసిరి గాన అంగ్ల నావికులు జర్మనులను బహిష్కరింప గోరుచున్నారు. యుద్ధానంతరము 6 సంవత్సరముల 8 నెలలవరకును బహిష్కరింపబడిరి. ఇక ముందు వారు చేయు నిట్టి ప్రతిపక్ష రాధమునకు నెుకె నెల బహిష్కరణ మదనముగ జరుపబడును. పరామితారి నావికాసంఘము గూడ నిట్లు జరుపవలెనని విల్సనుగారిని కోరిరి.

ఇటలీ రంగము

ఇటలీ విమానములు

అందను, జూను 25:—28 వ తేదీని మా నాకావిమానములు దురజ్ఞోవైరి బొంబులను వదిలెను. ఒక పెద్ద స్త్రీయైన బొంబులపడి శ్రీమంతుల విమానములన్నవోట మంటలులేచివి. శ్రీమంతులు ఫిరంగులు కాలిన్ ను మావిమానములన్న సునువచ్చి చేరినది. మరువాడుగూడ మేము బొంబులను వదిలితిమి. కాటారోవద్ద కావలి గాయుచున్న అంగ్ల విమానములు గూడ శ్రీమంతులను తలపడి ఒక విమానమును నేలగూల్చెను. అంగ్ల ఇటలీ విమానములు గుర్రక్షితముగా వచ్చి చేరినవి ఇటలీ నాకాదళమువారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ వారు శ్రీమంతులను తలపడుట.

24 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు ఇటలీనుండి కంపబడిన వార్త అందనులో నిటుల తెలిసినది ఇటలీ వారు కొండలలో వల్సెల్లా అసోలోను కొండలయొద్ద తలపడుచున్నారు. శ్రీమంతులు తీవ్రముగా నెదుర్చుచున్నారు. ఇటలీ వారు ముందుకు వెళ్లుచున్నారు. శ్రీమంతులు పావునది దుడితట్టుకు పూర్తిగా వదిలిపోయిరి. ఇటలీ సేన యివురు యధాస్థానమునకు వచ్చినది. ఆస్ట్రీయావారు తమ వెనుకటి కందకములలోనుండి పోరుచు

న్నారు. నది మరలపోగి ఇటలీ వారిరు తెలుసు కొన్నిటినికొట్టి వేసిరి. అందువలన బాటుకు కష్టముగా నున్నది. ఆకలిగట్టున నున్నవారు వర్షమానములను తెలుప వీలు లేకుండ నున్నది. ప్రాంత్రాత్త పావులను ననుచున్న మ్యూనున ఇటలీ వారి కుడి ప్రక్క చివరకు పోరు జరుగుచున్నది. ఆకలి చివరమును సరిగా తెలియలేదు. ఇటలీ వారు 600 మంది పట్టుకొనిరి మాత్రమే తెలిసినది. నది పొంగుచునుటచే ఇటలీ వాపుకు నదికి కూర్చున పెద్ద ప్రయత్నములను చేయవోరు. అట్లు నుత్నించుట పొరబాటు. సంప్రప్తికరమునుట కాధారములున్నవి ఇపుడేమియును తెలుప వీలులేదు. పశ్చిమమున నెన్నదిగా నున్నది.

ఇటలీ వారి ఆకస్మాందశము.

ఇటలీ వారి రిపోర్టును కలపవలె. ఆస్ట్రీయా వారు కొన్ని గంటలసేపు కాలకష్టముల ననుభవించిగాని నదిని బాటకాలక పోయిరి. వారికి విక్రాంతియే కలుగలేదు. రాత్రింబగళ్లు విరామములేకుండ వారిపై గుండ్లు వదలబడెను. వంతెనలు కూల్చబడెను. పడవలు ముంచివేయబడెను. నదిగట్టుకు చేరగలిగిన వారిని కనకరము తకుండ చంపివేసిరి. కొంతమంది ఇటలీ వారు ఆకలిగట్టునకు పోయి శ్రీమంతులను పట్టుకొనిరి. మరీ కొందరు కోల్పోయెను. సోనాలకు ననుచున్న ప్రంక్తిని చీల్చి వేయగా ఆస్ట్రీయావారు కలవరపడి నదికడకు పారిపోయిరి. రెండవ ప్రక్కనుగూడ నపుడే ఇటలీ వారు తలపడి శ్రీమంతులను నదికడకు తరిమిరి. ఆదివారము వాడు నుధ్యాన్నా చుంతయును పో కడకముగా జరిగినది. శ్రీమంతుల మా ఫిరంగుల స్థానములన్నియు పట్టుకొనబడెను. శ్రీమంతుల వైవిధ్య కవములు కుప్పలు కుప్పలుగా పడియుండెని విశేషములు వ్రాసిరి.

ఆస్ట్రీయా వారి పలాయనము.

ఆస్ట్రీయావారు శనివారమునాటిరాత్రి పలాయనముగా సాగిరి. కొద్దిమందిని వారు మరఫింగులలో వెనుక నుంచిరి. ఆదివారమునాడు వరుసమున శ్రీమంతుల హెచ్చులను నిటలీ వారు గుర్తించి వెంటనే తీవ్రముగా తలపడిరిని విశేషమును తెలిపెను.

ఆస్ట్రీయానుల మహావగాధవము.

అందను, జూను 24:—ఆస్ట్రీయానుల మహావగాధవంతులను పూర్తిగా పరాభవముచెందెను. ఇంక ననేక వారములవరకును వారు యుద్ధము నారంభించుటకు గన్పించదు. వైవిధ్యము ఉత్సాహము సమనెను. అత్యుత్తమ ఆస్ట్రీయా దళములందు కొన్నిటికి యుద్ధ మొనరించు కత్తియే లేకు. ఆస్ట్రీయానుల పరాభవ కారణములలో నొకటి మూలదళముల నెవరు నుంచ కలయునదియు తెలియకుండుట. జర్మనుల యుద్ధ ప్రయత్నము తక్కువ కంత్రిత్యముక్తముగ నున్నది. కాని ఆస్ట్రీయానులు మాత్రము విభవములందు వారి ననుసరింపలేదు. అందుచే వారిమూలదళములు ఇటలీయనుల నూత్నుబుద్ధి మెత్తులకు నిలువలేక పోయెను. పయోవీహం టెన్లో మొదలు సముద్రమువరకునుగల పంక్తిచాల గట్టిగ పట్టుకొనబడినది. వికలత నొందిన ఆస్ట్రీయానుల దళము లిప్పుడా ప్రదేశమును మరల వాక్రమించుకొనట దుష్లభము. ఆస్ట్రీయానులు తిరిగి ఆకలిగలిగి నూచవయేమియు గానరాదు. 37 శ్రీమంతులను గుర్తించబడినది.

వైద్యముల నాదరించుట.

కోము, జూను 25:—వైద్యగోష్ఠము నిన్నటి సాయంకాలము పెద్దపర్వ జరిగెను. లెనీజియా స్వేంతయును పతాకములతో నలంకరింపబడెను. అనేకమంది పతాకములతో ముందుగా పోయి వైవిధ్యము సత్కరించిరి. దేశభిమాన పూరితములగు ఉపన్యాసము లొసగబడెను. పిమ్మట “సంభావ” అంతయు పాగ్ల మెంటునకేగెను. పిమ్మట వారు ప్రధానిగారి కృపామునకేగిరి. అదట సిగ్గురు ఆగ్లాండ్ గారు డాబాయెక్కి మూట్టాడిరి.

ప్రధాని ఇటలీయనుల ప్రకటించుట.

విజయ మొనరించుటకు పాగ్ల మెంటు సభివందించు నిమిత్తము 200 మంది పత్రికాధ్యక్షులునుతోన రేరిరి. సిగ్గురు ఆగ్లాండ్ గారు “వైవాఇటలీయా” గాను కేకతో వారి నాదరించిరి. మా టెన్లోనుండి శ్రీమంతులు పూర్తిగా తిరిగి వేయబడినవియు, పయోవీ క్రి దకు మధ్యను శ్రీమంతుల లాక్రమించుకొనిన భూమిలోని రెండుభాగముల (మామభాగములలో) ప్రదేశమును గోల్పోయిరి. ఆకస్మాందశమునకు పూర్వము శ్రీమంతుల లాక్రమించుకొని యుండిన కేపోనీలియానుల పయోవీల మధ్యను ప్రదేశములను గూడ పట్టుకొనిరి. శ్రీమంతులు కొన్ని ప్రాంతములం దతి సామర్థ్యముతో తనస్థలములను నిలుపుకొనుచున్నారు. సభ్యుల్యమిరిముగ కరతాళ్యములతో

నుత్సాహము చూపుచుండ ఆగ్లాండ్ గారిట్లు చెప్పిరి. ఒక ఆస్ట్రీయాదళము “పయోవీ 1918” అను అక్షరములతో నొక పతాక మెగురవేయబడెను. దానిమీద నొక సింహమును దాని మీద నొక గ్రద్దయునుయుండెను. అయినను సింహము చాల కాంక్షవంతముగ రాజకీయోనుండ వాగ్లద్ద గోమనలేకుండెను. మొదటి కోజుల యుద్ధములలో శ్రీమంతులు ఇటలీయనుల మహాసంరక్షక పరాక్రమమునకు శ్రీమంతులతోడిరి. కో పెరెల్తో యుద్ధ మొకవిధముగ మహా విజయములలో నొకటిగ పరిగణింపబడవచ్చును. మన ప్రజలిదివర కన్న డిట్టి పరాభవమునొందలేదు. భయంకరముగ దెప్పలను తిరిగి వెనుక శౌర్యములెట్లు మరల చెలరేగునదియు వారు చాల సుష్టముగ దెలియబరచిరి. కాచారెట్టియుద్ధములందు ఇటలీయనులు విజయుగ చాల అస్పృశితరముగ జోరిరి. వైద్యమునకు రెండుదినములను చాలినంత తిండియే యుండెను. గ్రామ మండలములు తిండితెగడె యుండిరి. 12 దినములవరకును బాగు లేకుండెను. అందుములేక ప్రయాణికుల బండ్లు నడుపజాలకుండెను. ప్రజల పట్టుదల ధర్మమున ఈ కష్టములన్నియు గడచినవి!” (ఉత్సాహము.)

వైద్యము ప్రధాని కార్యుగార, ప్రజలందరియొక్క స్వస్థ్యములకు సంరక్షింప బడవలయు ననెడు మహాయుద్ధోద్దేశమును ఇటలీయనులు తమ దివ్యవిజయము మూలమున లభుకరము చేసినందుల నెప్పుడు ఆపమిటోత్సాహము నెందుచున్నారని సిగ్గురు ఆగ్లాండ్ గారికి కంటివెనకిరి.

బార్డిచక్రవర్తిగారు ఇటలీరాజుగారి సభివందించుట

అందను, జూను 25:—“ఇటీవల ఇటలీ సేన సహపరాక్రమమును చూపినందులకు నేనును అంగ్ల బ్రిటిషుదేశమువారు రంధరము చాల నానందమును పొందితిని. మిమ్ముల నే నెంతయు ప్రశంసించుచున్నా”నని బార్డిచక్రవర్తిగారు ఇటలీరాజుగారికి కంటివా గ్రసంపిరిని వార్తాసంఘమువారు తెలిపిరి.

ఇటలీ మూడవసేన

సోమవారమునాడు మిగిలిన శ్రీమంతులగూడ పూర్తిగా వశపరుచుకొని సావునదీదక్షిణమునకు మూడవఇటలీ సేన ఆక్రమించెను. 18 గురు శ్రీమంతులతోద్యోగులను 1807 గురు వైవిధ్యమును పట్టుకొనబడిరి. ముంటిడికల్పకాగ్ల ఆసియాగోష్ఠి భూములపైని చేయబడిన బాడులందు 100 మంది పట్టుకొంటిమి. గ్రామము వాయవ్యమున ఫిరంగుల సధికముగా కాలిన్ చాల లాభములనుబడినదిమి. ప్రదేశము వాక్రమించితిమి. శ్రీమంతుల చాలనష్టమును కలిగించితిమి. 183 గురు 16 మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి ఇటలీ వారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ వారు పట్టుకొనిన శ్రీమంతులను.

ఆకస్మాందన ప్రారంభమునుండియు ఇటలీ వారు 20 వేల మందిని పట్టుకొనిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా మహాప్రయత్నము.

అందను, జూను 25:—ఆస్ట్రీయా యుద్ధమునం దెంత సహాయ మొనరించినదియు కాకును వెల్లు ప్రధాని మహారాజిగారు ఆస్ట్రీయానులంచినట్ల తెలిపిరి. ఆస్ట్రీయా ఇ తివరకు 4,26,000 వైవిధ్యము జేప్పిరి. అందు 3,20,000 మంది 14000 మైళ్లవరకును నున్న రణాంగణముల కంపబడిరి. ఈ మహా వైద్యమున కగు అన్ని విధములగు వ్యయమును గత రెండేడ్ల నుండియు వారేధరించిరి. ప్రాప్త్యనం దని ఆయురపటాలముల పోషించుచున్నది. ఈజిప్టు వేలస్త్రీకులం నొక ఆశ్విక పుటాలములకు దగ్గినంతమంది నది పోషించుచున్నది. ఇంకస్వదేశమున ననేకమంది వైవిధ్యముల పోషించి వారిని యుద్ధసన్నాహుల చేయుచున్నది. రాయలు ఆస్ట్రీలియను నావికా వర్గమున ఉద్యోగులు ను మును మృత్యులు ను గల సి 9000 అను వైగా నున్నారు. యుద్ధపరుచుమున ఆస్ట్రీలియానావికా బలమంతయు సామాన్యవోంకేమునారి కప్పించబడినది దాని కగు వ్యయముకేటిని కాకును వెల్లరేరించెను. ఆస్ట్రీలియానుల సంఖ్య రెలక్షతైన పూర్తిగాలేకున్నను నూటికి 8 కంటె నెప్పువనుండి వైద్యమున జేరిరి. ఇప్పటికి 48,078 గురు రణరంగమున నుడిసిరి. 1,33,000 గురుకు దెప్పుల రిగిలెను. 3,274 గురు మాత్రము శ్రీమంతులతోడిరి. అనగా నూటికి 1 గు నొప్పుక ఆస్ట్రీలియా ప్రజలు నశించిరి. పురుషులలో నూటికి ఇద్దరు నొప్పుక నశించిరి. ఈ నెలొపునకు ఆస్ట్రీలియా 22 కోట్ల పౌతుల భూముల యుద్ధము నిమిత్తము వ్యయము చేసెను. ప్రస్తుతాధిక పంపత్వమున నుమారు 10 కోట్ల పౌతులు వ్యయ మయ్యెను. ఈ వైవిధ్యము మరల తమ నీవిలు యుద్ధాంగములకు మరలవర్తంత మగువ్యయము నది భరించును. అంబలకు నుమారు 3 కోట్లపౌతులగును. కామకు వెల్లు వెన్ను లిప్పటికే 35 లక్షలకు మించి యున్నది. ఆస్ట్రీలియా పూర్వ కరుణయు యుద్ధముమీద నుండుటచే నీ వ్యయములనుగూర్చి ఆస్ట్రీలియా యిందుకయు సమగుకొనలేదు. దేశముల విశేషముగ నుద్బోధించుచు నతి దుపస్యాసమును చాలించెను.

అమెరికా

అమెరికాలో నైనిక సమావేశము.

వాషింగ్టను, జూలై 25 :- అంగ్ల అమెరికా దేశముల వారి నిర్బంధ నైనిక విషయక మగు సంధిని సెనెటువారు స్థిర పరచిరి. అమెరికాలో నన్ను బ్రిటిషువారిలో 20-44 ఏండ్ల మధ్యవారును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందున్న అమెరికావారిలో 21-31 మధ్య వరుసవారును సేనలో చేరి తీరవలెను గాని వా రురకు స్వతంత్ర సేనలో చేరదలచినచో సవకాశమియ్యబడును. అమెరికాలో 60 వేల మంది సేనదావారును 250 వేలమంది బ్రిటిషువారును సేనదాలో 86000 మందిని కలుపుకొని అంగ్ల సామ్రాజ్యమున 54000 మంది అమెరికావారును దీని ప్రకారము సేనలో చేరవలసియున్నది. ఇట్లందు అప్రేరియా దేశముల వారిని మాత్రము చేర్చునాడదన వరకు కలను.

నాకలు.

అంగ్ల దేశమువారి కంట్రాక్టు ప్రకారము మొదటి 10 ల కుల టన్నుల కొత్త నాకలును ఈ వెలఖరులోపున నిచ్చి వేయబడెను. గతవారమున 87480 టన్నుల నాక లియ్యబడి నది. 1918 లో నింతవరకు 924200 టన్నుల నాక లియ్యబడి నది. జూలైలో నిర్మించబడిన 45 ఉక్కు నాకలును అమెరి కాకు చేరినవి. రెండవవట్టి 23 నాకలలోను 22 నాకలు అమెరి కాకు చేరినవి.

జపాను

బ్రిటను ; జపాను.

టోక్యోయొ, జూలై 24 :- బ్రిటిషు ఫ్లోపుల్స్ అన్య తెలుసును చక్రవర్తిగారికి బహూకరించుచు కర్మాట యువ రాజు ఆర్ధరగారి కిట్లు చెప్పిరి. - బలవత్తరములగు జపాను దేశ ములతో తేల్పబడినందులకు బ్రిటిషు నైన్యము సాటికయ మొందుచున్నది. దాని మహాసాంప్రదాయమును, స్వాధీనత్వమును, జీవాభిమానమును ప్రపంచమంతటి శాశ్వత్యమును గలిగించి వారి యామోదమును జూరజేయుచున్నది. చక్రవర్తి గారి వేటను సంగీకరించుట జపాను బ్రిటనులకుండు స్నేహ పాకములు మరింత దృఢపరచియును తేలుబడిన వని గ్రహించ నగును. అట్టి నైన్యమున నన్నరే లిరుదయును బడయుట జార్జి చక్రవర్తిగారి స్నేహమును తా నెంతక భూషించుచున్నదియు తెలుపగలదు.

టోక్యోయొ మేజయరుగారు ప్రజల తరపున యువరా జుగారికి రెండు ఖడ్గములను బహూకరి చేసిరి.

లండను, జూలై 24 :- టోక్యోయొ యందలి "టై మ్సు" విలేజిరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. - 15000 మజ్ద కోష్టోవాక్కులు వ్లాదివోష్టోకు కరకును జోయిరి. వారు పశ్చి మదగమున పోరాడిరింప నాకురవకునున్నారు. వారిని తీసి కొని వచ్చుటకు ప్రయత్నములు చేయబడును.

జర్మనీ

యుద్ధాంతము.

అంస్టరడం, జూలై 25 :- జర్మనీ రాజ్యాంగసభలో మాతిగును యుద్ధస్థితిని వివరించి 1919 లో గూడ యుద్ధము ముగించ దనుటచే చాల నాతురము కలిగినది.

రష్యా

తెల్ల సముద్రమున జర్మను ఆంతర్గాములు.

మాస్కో, జూలై 7 :- తెల్ల సముద్రమున జర్మను ఆంతర్ గాములసంచారము నాడేమిచుచు చివరనులు తెలుపగా అచ టి రష్యానాకల భద్రమునకు పూచీపడజాల మని జర్మనులు తెలిసిరి. జోల్లి విక్టోరియాకును పాత్ర్య.

వాల్యూరీస్కిని నాత్యచేయుటయందు విశేషమున్నది. బ్రూటీస్కి-ఖనిగు గార్లనుబూడ పాత్ర్య చేసెదరను భయమున వారిని ధటులు నిరంతరమును కాపాడుచుందురు. వారును తరు ముగా మారుజేషములతో నుందురు.

జోల్లి విక్టోరీ ప్రభుత్వమును తొలగించుట.

లండను, జూలై 24 :- మోస్కోను పోష్టు యొక్క వాషింగ్టను విలేజిరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. - తెనుగుగారు అధికారమునె గాక ప్రాణమును గూడ గోల్పోవ నున్నాడని నూచించుటకు తగిన నివేదనలు వచ్చినవి. జోల్లివిక్టోరీ లధి కారమునండి తొలగింపబడిన యెడల వారి యనుచరులు మరల తీరుగబడి జర్మనుల తంత్రముల నుండి తప్పించుకొనుట కును, మిత్రమండలి వారి సహాయమును గోరుటకును అన్ని ధియముల ప్రయత్నింతురని రాజకీయజ్ఞులు నమ్ముచున్నారు.

కాల్పుటగా ప్రశంస.

అయ్యో, కాల్పుటగా మనది శ్రీనాథ కవిసార్వభౌ మునిచే తన పాత్రములందు వారిధి తీరమున నుండినట్లు పే రొంగునబడెను. దీని గుఱించి యెవ్వలైన జర్మించిరా? చర్చించిరి. వారిలో గొందఱి నామముల నుదాహరించెదను.

(1) శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు కా; కనకమ్మేధర ధీరువారి తిటి కాల్పుటగాధీశ్వరుకొ, అని గ్రంథ స్థమైయుండ దాని "కాల్పుటగాధీశ్వరుకొ" అని సవరించి కొత్తపత్తనమున నర్థము ఖటించి వారి యభిప్రాయమును ప్రకటించిరి.

(2) "వారిధితీ" యన బచ్చిను వారిధితీ కాల్పుట మని శ్రీనాథ కవిసార్వభౌము నభిప్రాయము గనఁగొనినట్లు వచ్చించిరి. పచ్చినునుద్రాతీరమున గాల్పుటగా మనది యొకా నొకఁ డుండియుండనోపు నని శ్రీ అక్కిరాజు. ఉమాకాం తముగారు దెలియఁబరచించిరి.

(3) శ్రీచిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు వారిని వీరిని దూషించుచు గాలపట్టణము గాల్పుటగాను ప్రయోగింపఁ బడె నని వ్రాసిరి.

ఇట్టి యభిప్రాయముల నాకుఁ దోచిన భంగి విమర్శించి నాయభిప్రాయమును వెల్లడి సేయుదు. వీరేశలింగము పంతులు గారు కాల్పుటమని వ్రాసిరి గదా? కాలునది యాంధ్ర పదమని యాంధ్రపద్యద్వంద్వనికదా? 'కాలు' అనఁగాఁ బ్రకాశించు పట్టణము. క్రియాజ్య విశేషజాగ్రము (కాలు నట్టి పట్టణము) కర్మధారయనమాన మగును. నూ "అచ్చికం బులం బడచుధ్యంబుల నలదగల యెత్తుంబునకు లోపంబు బహుళంబుగ నగు" అనునూతనములనఁ "గాల్పుటగాధీశ్వరు కొ" అని ప్రయోగార్థంబుగా నూహించిరి. "కాలుపట్టణాధీశ్వరుకొ" అని యుండుదాని యందలి జర్మం బొచ్చికమ ధ్యస్థ ము గాదు. ప్రయోగింపఁదగు నా? మఱియు, "అ, ఈ, ఏ, నే, నీ, నా, తా" యైత్యయుల గీర్వాణపదపూర్వములై కర్మధారయనాది సమానత్వముల నొందు నదియఁగాక, "వాడియూఖములు" ఇత్యాది ప్రయోగము లుపయుక్తంబులయ్యెను గాని "కాలు + పట్టణాధీశ్వరుకొ" అని శ్రీనాథుఁడు ప్రయోగించెనని పంతులుగారు వచించుట కుఁ గారణ మెదిలెనో? తిటి కాల్పుటగాధీశ్వరు ననియో? తిటిం గాల్పుటగాధీశ్వరు ననియో? పంతులుగారు రన్వయింపక వ్రాసి రా? తిటియన సంస్కృత శబ్దముతో గ్రామము నాంధ్రంబెట్లు నమనించున; సమసింపదుగదా? కాలు + పట్టణము "కాల్పు టగామనియండి యుండినచోఁ గ్రామ, ప్రకాశించు సమనర్థము పట్టణమున కర్థయించును కాని కాల్పుటగాధీశ్వరు" నను నప్పుడు కొత్తపట్టణమున కధిపతియనునర్థ మెట్లు లభించున; న్యుగ్రహము.

ఉమా కాంతముగారు, వారిధితీ కాల్పుటగాధీశ్వరు నని శ్రీనాథుఁడు ప్రయోగింపఁ బచ్చినుయు పదములొప్పించి ప్రయోగించెనని వారికిఁ దోచిన తీలనకారణముగ నిరాధార ముగవచ్చిరి. కాంతముగారట్లు పడచుటిసముద్రమని యర్థము సేయుట నిజముగ వారి పాండిత్యము ప్రకటించుటకని చెప్ప నగును.

వీరభద్రరావుగారు, కాలుపట్టణాధీశ్వరు నని "కృష్ణ" అనశబ్దమునకుఁ బర్యాయమగు కాళశబ్దముతోఁ ప్రయోగించె ననివ్రాసిరి. రావుగారు, కాలు + పట్టణ, అని యుండ "కాల్పు టగా" అని శ్రీనాథుఁడు ప్రయోగించెనని వాచెట్లు గ్రహించిరా? ఏమాత్రముచే నాధించెనో? రావుగారికి తెలియును. నూ! కలదాదేరంతరుతో లోపసాధ్యం.

అనుమాత్రము దెనఁగుబాసనని యెఱుంగరా? ఎఱింగియు జాణలెట నట్టులూహించిరా? పాతకులారా ఈశ్రంస గుఱించి 150 పేజీలగ్రంథము వ్రాసితిని. కాగితముల కరవు నన్ను నిరుత్సాహునిఁ జేయుటచే సంక్షిప్తముగ నాంధ్రభాషకమునకు దెలియఁజేయుచున్నాఁడ పంతులుగారు వ్రాసినదియు, రావు గారు వచించినదియు సాధుప్రయోగము గావించుటకుఁ (బక్వ) త వ్యాకరణములు సాలవు. పంతులుగారు భిన్నాభిప్రాయు లే? శ్రీనాథుఁడట్టి కాస్త్ర పేదయయ్య నిట్టి ప్రయోగములు గావించువా? గావించఁక. వారిధి తటమందు నొకానొక పట్టణము కాల్పుటగా మనువేరనుండెనని వ్రాయవలయుఁగాని చమత్కారము నూపరాదు.

"కృష్ణపట్టణమే కాల్పుటగామని భావించెను" అను రావుగారి వాదము విశ్వాస్త్యము గానేరదు. కృష్ణపట్టణ మను వాడుక శ్రీనాథుని జీవితకాలములోనుండెను! తేదా? శ్రీనాథుఁడు నూత్రములఁబాటించక యంతటి యప్రయోగము గావించువా? గావించడని ముమ్మారుచెప్పవచ్చును. ఇతవాద ముమాని, కాల్పుటగా మనది సముద్రతీరమున నుండినదియనీ సముద్రతీరముననో ఏవోటునో గ్రహింపవలయును గాని కృష్ణపట్టణమునకుఁ గాల్పుటగామని ప్రయోగింపఁబడె ననుట భ్రాంతిమద్యాకృత్యమగును.

బాలకవి. కాశీభట్ల, కృష్ణరాయశాస్త్రి పార్వతీపురము.

నేషనలు లిబరలు లీగు కలకత్తా:- ఈ సంఘమునకు గా|| నురేంద్రనాథబెనర్జీగారధ్యక్షుడు. గా|| మహారాజానక్ మణింద్రచంద్రనంది సర్ విసోదచంద్రమిత్ర, గార్లసాధ్యులు గా|| ప్రవాసచంద్రమిత్ర, పృథ్వీశచంద్రరాయగార్ల శార్వ దయ్యలు. యతింద్రనాథవీనుగారు కోశాధిపతి ఈ సంఘము వారు నిమ్న జాత్యుద్ధాతకసంఘమున కదివరకే 20 ప్రాథమిక సాతశాలలను గ్రామములలో నెలకొల్పుటకుగాను ధనసహాయముచేసిరి తెలియుచున్నది.

వైగునలన మరణములు:- 1917 జూలై నెల కడవట్టి వారమున 100 మంది మాత్రమే ఇండియాదేశమునందంతటను చనిపోయిరి. జూలై మొదటివారమునుండియు మరణములు హెచ్చినవి. 1918 మార్చి నెల 2-వ వారములో 82882 మంది (చాల హెచ్చు సంఖ్య) చనిపోయిరి 1907 మే నెల రెండవ వారములో 82000 మంది చనిపోయిరి మార్చి నెల మూడవ వారమునుండి మరణములు మరల తగ్గినవి. 1918 జూలై నెల 1-వ తేదీతో నంతమగు వారమున నిరుటికంటె హెచ్చుగా నున్నను దామాషా తగ్గినది.

హోమయూల్ లీగు:- కలకత్తా హోమయూల్ లీగు వారి యాజమాన్యమున జూలై 25 తేదీ నాటిసాయంకాలము వృ త్తత రాజకీయస్థితి నాలోచించుట కొక సభ చేయబడెను హిరేంద్రనాథ దత్తాగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సర్ నుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారియం దమితద్వధవిశ్వాసము తెలుప బడెను. వారు వ్రెసిడెంటులైనచోఁక వ్రాసినలేఖ ఆమో దించబడెను. చిరుదమును, నైటుమొడ్డును వారు పరిత్యజించి నందుల కామోదము తెలుపబడెను. కాంగ్రెసులీగు ప్రదాశికత్వ తత్వవగనుండు సంస్కరణముల కంగీకరింపవల దని ప్రజల హెచ్చరించుచు నొక తీర్మానము చేయబడెను.

ఒకడు తనకుమారుని కాలికి బలియిచ్చుట:- హరిరా దామశేషి అనువాడు (బంగాళి) గోరాగ్రామమున గత డిశం బరునెల 16-వ తేదీని తనయింటిరెంపు లోన గడియవేసికొని కాశీపూజ చేయుచుండెను. అగదిలోనే 45 దినముల ప్రాయ ముగల అని పశివిడ్డకు పరుండబెట్టిరి. ఆకస్మికముగ పశివల్ల వాడు వెద్ద వెట్టున కేక వెట్టుటని చాలమంది పోగుపడి తలుపు పగులగొట్టి లోనికితోయి చూడగా నా పిల్లవానికంతయు పూర్తిగా నయకబడియుండెను. రక్తస్పృక్తమగుకత్తి చెంతనుండెను. అతనివైని కేసుచేయబడినది. మిథునాపురముజిల్లా జడ్జి గారు విచారణ చేయుచున్నాడు. వాయిదా వేయబడినది.

శ్రీలకు వరప్రసాదినీ. డాక్టరు జె. కె. రావుగారి-భౌతికసార. ఋతుకూల, ఋతుబద్ధము, కాలముతప్పి ఋతురక్త ప్రాసము, అపస్మారము (మూర్చ) తప్పక నివారణయగును. నెల 80 మోతాదులు య. 2-4.0 మాత్రము. (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, విక్ ట్రీట్, టెక్సికను, మదరాసు.

10 గుట్టులుల పవరుగల సింగిల్ నీలెండరు ఇంజను, 8 వేరుకేకపప్పు వోషనర్లు, 80 కుత్తునాకపురకులు, 20 ఆకుగుల సాప్టింగు, 1 పెద్దపుల్లి, 9 చిన్న పుల్లిలు, 6 మట్టలు కాంఛాండుకు వేసే ముండ్రంతలులు, ఇంకా యితరసామానులు నుమారు 1200 రూపాయల కిమ్మకుల సామానులు విక్రయిం మనకు సిద్ధముగా నున్నవి. (1282)

కావలసినవారు మిట్టా చిన్న వెంకటసుబ్బయ్య గారికి ప్రొద్దుటూరికి వ్రాసికొనవలెను.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తురీక్ష 1918. బహుమతులు రూ. 250 రొక్కముగను రూ. 200 చిలరగల పతకములుగను పంచి పెట్టబడును. నియమములకు (కింది చిరునామాకు వ్రాయుడు. (948-887) ఆచంట లక్ష్మీపతి. బి. ఎ., ఎం. బి., సి. ఎం. మేనేజరు, మాంటుకోడు, మదరాసు.

బొబ్బిలి! శ్రీ బొబ్బిలి! విశ్రమసింహపురి ఆంధ్రభాషాభిమాని సమాజమువారు తమయధ్యక్షులు బ్ర. శ్రీ! వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారు రచించిన కొత్తనాటకము. "బొబ్బిలియుద్ధము" నెల్లూరు పురమందిరమున జూలై 29 ది కనివారముగై 9-30 గంటలకు ప్రదర్శింతురు. నే. రామదాసు M. A., ప్రవర్తకుడు. (1285)

బదవ ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయసభ

3-వ ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ.

విశాఖపట్టణము, జూన్ 28:— నేటియందు మొదటి సమావేశము జరిగినది. 1880 సంవత్సరం 21-వ మొదటి ఆంధ్ర ప్రభుత్వము రిజిస్ట్రేషన్ గ్రంథాలయములకందనంబును మునుపటి నామాలయములకందనంబును పోల్చిరిజిస్ట్రేషన్ అంకితంబునకు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వగ్రంథాలయము లన్నిటికి ఆంధ్రభాషయందు వ్రాసిన ముద్రా ప్రయోగమును ప్రకటనము లన్నియు నుచితముగా నిర్వహించునట్లు. గ్రంథాలయములకు పాఠశాలస్థలములను సుంధములనుండియు, వ్రాసినముద్రా బొమ్మలను సుంధములనుండియు, భవనములను చేయుచుండవలెను.

ఆంధ్రసభతో పాటు గ్రంథాలయసభను ఆంధ్రసభ జరుగు ప్రదేశములందె జరుపుచుండవలెనని ఆంధ్ర మహాసభ సభవారు చేసిన తీర్మానమును సభవారు అంగీకరించిరి. ఆ తీర్మానమునకు కృతీరేకముగ నేలనూతుల నుబ్బారావుగారు, కే. ఎస్. నారాయణరావుగారు ముట్టాడిరి. అంతట “వోల్టు” తీర్మానముగా తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 19 మందియు, కృతీరేకముగ 171 మందియు వోల్టు నిచ్చుటచే ఓడిపోయెను.

గ్రంథాలయముల యాజమాన్యముక్రింద ఆంధ్రుల ప్రత్యేక కృత్తిని, కళలను, ఆచారములను, పంతులను, వర్ణరత్నములను, ప్రాంతానుభవములను, తమకు సంబంధించిన రాత్రిపాఠశాలలయందు, ఆంధ్రుల ప్రత్యేకకృత్తిని, కళారూపమును, దేలుపు విద్యా విధానము అవలంబింపవలెనని సభ వారు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసాంఘములకు కోరిరి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘమునకు లెజిస్లేషన్ రాసు మోహన భర్తృపుత్రక భాండాగారమును కేంద్ర గ్రంథాలయముగా చేయుచు సాంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘము వారిచే నిర్వహింపబడిన నిబంధనల ననుసరించి నిర్వహించుటకు సభ వారు తీర్మానించిరి.

ఆ తీర్మానమునుగూర్చి రాజమండ్రిలో నుంచవలసినదని చింతింపట వేంకటరమణయ్యగారును, ఏలూరునుంచువలసినదని దుగ్గిరాల తేనూరజుగారును కొంతవడి యుపన్యసించిరి. ఎట్లగునని అభిప్రాయముననుసరించి వైయ్యవపురు తమ తీర్మానముల రద్దుచేసికొనిరి.

ఆంధ్ర పరిశోధక మహాసభందలి పత్తుమున పితాపురము లో లిఖితప్రకారమును స్థాపించి ఆంధ్రదేశభాషాబాహ్యము చరిత్రాభివృద్ధికి బాటపడుచున్న ఎన్నగుడెం జనింపదాములు శ్రీచెలికాని లక్ష్మీరావు గారి సభవారు హృదయపూర్వకముగ నభినందించుచు సాంధ్ర దేశమునందలి గ్రంథాలయముల వారు తమ కృత్తి కొలది తమ చుట్టుప్రక్కల లిఖితగ్రంథాధికముల సంపాదించి వైయ్యవమండలి వారికిఁబంపి సాయపడుట యత్యవసరమని యభిప్రాయపడుచున్నారు.

భాషా సాహిత్యాభివృద్ధికిని, అన్వేష్యాభిప్రాయముల తెలియచ్చి నూతనసమాచారముల గ్రహించుటకును, భావప్రకాశమునకును, చిన్నచిన్న గ్రామాదులయందు ఎల్లరకును, ఉన్న తోద్యమములకేర్పిరి బోధించుటకును, వార్తాప్రకాశనిర్వహణమునం దనుభవము సంపాదించుటకును, ఆంధ్రప్రదేశ్భాషానకును, సాధనం బగు వ్రాతప్రకరణ ప్రతి గ్రంథభాండాగారమువారును వెంటనే స్థాపించుట అవశ్యకమని తీర్మానించిరి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు నిబంధనల వేంపొయట కొక యావసరమును కేర్పరచిరి వాల్మీకివారికి, ఆంధ్రప్రకాశనిర్వహణికి, వర్ణల చిన్నరాజుగారికి కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. చెన్నపట్టుమునకు నేలనూతుల నుబ్బారావుగారు పిలిచిరి. కృత్యులందరు మద్రాసు ఆహ్వానమే యేగ్రీతముగా నంగీకరించిరి. తీర్మానముల యంతరము సభసంతముగ ముగిసినది.

ఒక విశేషం యిట్లు వ్రాయవచ్చును:—కడచిన వారమునందు 78 గుడిమలు గలిగిన ఒక గ్రామము వర్ణమై గ్రామ జనులు నిరాధారులైరి. చెన్నపురి యందు మహా బాతలని ప్రభావితమైన పాత్రుల అయ్యున్న పెట్టిగారు ఆ సమయమున ఒంగోలునందుండిరి. వారు తక్షణము ఆ గ్రామమునకు బోయి నిరాధారులైన గ్రామజనుల నురార్చి మఱుగుడిసెలను గట్టుకొనుటకు ధనము నొసగిరి. ఇట్టి మహాదాతలు అతి స్వల్ప సంఖ్యాకులు. సకాలమున నిర్భాగ్యులకు సహాయముచేసిన ఈ శ్రేష్ఠిగారికి గ్రామజనులు అతి కృతజ్ఞులై యున్నారు.

(నూ స్వకీయ విశేషకుని యొద్దనుండి)

విశాఖపట్టణము, జూన్ 28:— నేటి యందుము 7-80 గంటలకు పురమందిరమున ఎనమండ నారాయణమూర్తి పంతులుగారి యద్వైతక్రింద సమావేశమైనది. ప్రభుత్వమున నిదమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారు బాహ్యగీతములను బాడిరి. చింతింపట వేంకటరమణయ్యగారు “ప్రాగ్భవ పద్మమును” బాడిరి. అంతట సంఘాధ్యక్షులు ప్రభు లక్ష్మీవరసింహం పంతులుగారు తమ స్వాగతోపన్యాసము జరిపి సభ్యుల వాక్యాలనిర్వహణ చేసిరి. పిమ్మట అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుటకు గూర్చి బుర్రా కేశవ గిరి రావు. ఎం. ఏ. గారును, ఉమ్మె ఆలీ ము కి వి గారు ను, నేటి యాంధ్రసారస్వత మహాసభకు నారాయణమూర్తి పంతులుగారుండుట సమంజసముగా నున్నదని విన్నవించిరి. అంతము తల్లాప్రగడ న్యాయరాజుగారు పంతులుగా కనవదించిరి. ఈ తాళిపాము చిలంగ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులచే బుష్పాలల కృతులై యుపన్యాసమును జరిపిరి. కొన్ని తీర్మానము లొనర్పబడినవి. అంతట వేంకటరావుగారు “ప్రామ్యబాహు-వ్యాకరణము”ను గూర్చియు, కర్పూల చినపీతారామస్వామి కాశ్మీరీగారు “నన్నయ వ్యాకరణము - ఆంధ్రభాష”ను గూర్చియు నుపన్యసించిరి.

తీర్మానములు.

యూనివర్సిటీ వా కేంద్రవి యున్న పండితపరిశీలకులకు, గవర్న మెంటు వా కేంద్రవి యున్న సంస్కృతపరిశీలకులయందును, గల సాధకబాధకములను వారినమువారికి నిశ్చయించి వారి యభివృద్ధియును బడయ క్రింద నడచుచుండునవారి నీ సభ వారు సంఘముగా కేర్పరచుచున్నారు. వీరు రాబోవు సంవత్సరములోపల నీ కార్యము నిర్వహింపవలయునని యీసభ వారి తీర్మానము.

నిజాం కిశోరి రామానుజాచార్యులుగారు, మ. తాతా నుబ్బారాయణకాశ్మీరీగారు, న్యాయతి నుబ్బారావు పంతులుగారు, గొ. భూ. వేంకటపతిరాజుగారు, పిల్లలట్ల ఆ. జనేయలుగారు, వావిలాల శివానభానులుగారు, బుర్రా కేశవగిరి రావుగారు, పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు, తల్లాప్రగడ న్యాయరాజుగారు.

ఆంధ్రమం దుత్తరు విద్యావ్యాపకముకై విజయనగర మండ్రేడ్డియున్న యాంధ్రవిద్యాలయముల ప్రయత్నములకు సాహిత్యపాఠకులును, సాహిత్యాభిమానులును అగు సాంధ్ర ప్రముఖులు తగురీతిని సహాయము చేయవలయును.

చాలమంది ప్రముఖులతో స్థానముసంఘమును నిర్మించిరి. అందు సభ్యులు 80 మందినకు గలరు.

శ్రీ పితాపురం రాజాగారు వ్రాయుప సమకట్టిన మూర్తరా యాంధ్రవిభింతువు భాషాభివృద్ధికార్యములకు అత్యంతావసరము అనుచున్నది. కావున దానిని కీర్తియుగ పూర్తిచేయింప సభవారు వానికి విస్తృత మొనర్చుచున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయమువారు ఇంటర్మీడియట్, బి. ఏ. పరీక్షలలో తెలుగుసాహిత్యము నిర్బంధముగా నుండునటుల చేయవలెను.

ఆంధ్రభాషకు సంపూర్ణముగ వ్యాకరణము లేమి ఆంధ్రసారస్వతాభివృద్ధికి అడ్డగానుండుటచే ఆట్టివ్యాకరణము రచియించుట కొక పండితసంఘ మేర్పాటు చేయవలెను.

దేశభాషావాద్యులచరిత్రలు భాషాభివృద్ధికి ముఖ్యధానములు. ముండి యిప్పుడు వ్రాయబడిన కొన్ని చరిత్రలను ప్రముఖములగు నుండుటచేతను కొన్ని నిరాధారసిద్ధాంతభాష్యములై కలబడుటచేతను, సరియైనచరిత్రలు వ్రాయించుటయావశ్యకము.

ముందుసంవత్సరము సభ చెన్నపట్టణములో జరుగ వలె గ్రీతముగ తీర్మానింపబడినది.

లాభము పొందు నమాచారము సకలవిధముల యందును గృహంబు.

మా కంపెనీయందు క్రొత్తమోస్తరుల అతి సుందరమైన కనిదనముగల

నగలు అమ్మబడును.

దయచేసి మా క్యాటలాగును రిప్పించి, ఒకతూరి అద్దరు ఇవ్వండి. మా వద్ద నగలుతీసికొనినవారు మరల మహాకృపిగద్ద కొనరనుట మాకు నిశ్చయము. మీరు అద్దరు చేసేమానిన ఇది వాస్తవమని మీకే తెలియను. (1280)

Address: The New Bombay Jewellery Manufacturing Co., 95, Sowcarpet, Madras.

యుద్ధవక్త్రముల విక్రయము.

ఈ నెల 26 వ తేదీవరకు 16,42,77,800 రూపాయల వక్త్రములు విక్రయింపబడినవి. బంగారము - రు 7,97,91,100 బొంబాయి 4,10,86,800 చెన్నపట్టణము 1,16,02,700 ను యుక్త రాష్ట్రములు 1,08,68,800 ఇతరదేశములు - 2,11,88,400 రాజపిష్టులరాజాగారు యుద్ధాంతమునకును ప్రతివత్సరమునకును రూపాయల నిచ్చుటకును నుకోలు రాజాగారు 200 మందిని కరాలియహారాగాదు 10 గుర్రములను యిచ్చుటకు వాగ్దానముచేసిరి.

21 తేదీని గుంటూరుజిల్లా మన్నగ్రామ పాఠశాల ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజ మందిరమును బహిరంగ సభ యొనర్చి దేశభక్తాగ్రేసరులగు, నుబ్రంహ్మణ్యులయ్యగారిని గూర్చి కామస్వ మహాసభ యందు ఇండియా మంత్రి యొనర్చిన పరిసంగములు ఆహుతితులనియు పోలకు అయ్యరుగార్ల యెడల సంతృప్తి విశ్వాసమును గాఢాచార్యమును గలవనియు లోకమాన్యులగు శ్రీ తిలకు మహాశయుని యెడలను కనకచతుల యెడలను బొంబయి గవర్నరుగారు సంగ్రామ సభయందు యొనర్చిన పరివర్తన మిగుల నింతాసృజముగా నున్నదనియు స్వరాజ్యరాయబారుల కొనుగిన వ్యాకుపోర్టుల రద్దుచేయును, స్వరాజ్యదర్శములకు బహిరంగ కేంద్ర పను దాక్తురు నాయకుగారిని ఇంగ్లండు వెళ్లుటకు అనుజ్ఞాపత్రిక నొసంగుట వాగుండ లేదనియు విచారణ లేకయే నిర్బంధావాసశిక్షలులకు మహమ్మదాలి మొదలగు దేశనాయకులను, దర్శి చంచల్యుగారు అను ఆంధ్ర యువకుని విడుదలచేయవలసినదనియు రాబోవు అవసరదేశయ మహాసభను ఆంధ్రదేశమునకు ఆహ్వాన మొనర్చి లోకమాన్య తిలకు మహాశయుని యద్వైతతయందు నిన్ని ఆంధ్రులు తమ విద్యక్తధర్మములను నెరవేర్చుకొందురు గాకయనియు కాంగ్రెసు, లీగు పోరాడకకు తక్కువపడెన హక్కులనుసంపాదించువలె సక్రమముగానిరంత రావోళన మొనర్చుచు నేయింజ వలయు ననియు తీర్మానించిరి.

ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధిసంఘము

1918 సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకుగాని వైద్యపరీక్షకుగాని చదువదలచిన విద్యార్థులకు ఆంధ్రవిద్యానిధినుండి ఒకటిరెండు విద్యార్థి వేతనంబుల నొసంగుట కేగ్వాలు చేయబడును. కాన విద్యార్థి వేతనంబులను బడయ గోరువారు వారి గుణగణంబులతో నీ క్రింది వారికి వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శులు 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

శైవమహాసభ

విద్యార్థి వేతనములు.

శైవమహాసభాపత్తుమున లింగధారి బ్రాహ్మణులకు 1918-వ సంవత్సరమునందు కొన్ని విద్యార్థి వేతనంబు లొసంగబడును. ఈ సంవత్సరమునందు మామూలు విద్యార్థి వేతనముల కాకను ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకు గాని వైద్యపరీక్షకు గాని చదువదలచిన లింగధారి బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకు దేవాది సంస్థానాధిపతులును ఉల్లాము సంస్థానాధిపతులును విద్యార్థి వేతనములను శైవ మహాసభా ముఖమున నీయ నంగీకరించిరి. విద్యార్థి వేతనంబులను బడయగోరెడి లింగధారి బ్రాహ్మణ విద్యార్థులు జూలై 15 వ తేదీ లోపల నీ క్రింది చిరునామాలలో నొక చోటికి వారి గుణగణంబులను వర్ణితము చేలుపును దరఖాస్తులను బంపుకొనవలయును.

కొంపల్లి-కోటిలింగముగారు, గుంటూరు. సింగరాజు-నుబ్బారావుగారు, లెజిలేషన్. కా. నాగేశ్వరరావుగారు, 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

పోర్టు సెంటు జారి గెజెటు

హోస్టెలుండి కడ దిద్దెన కనుక సెర్టిఫైడ్ కలెక్టర్ ఐ. సి. ఎస్. గారు విద్యార్థులయందు పనిచేయ నియమించబడిరి.

ఎ. పొదలెన్ హోం ఐ. సి. ఎస్. గారు గంజాం డిస్ట్రిక్టు కేసు నుండిగా నియమించబడిరి. జి. వి. సిక్స్ ఐ. సి. ఎస్. గారు సెలవుమిగిలిన కేసుక బల్లారి జిల్లా హోస్టెలు దివి జనుకు మార్చబడిరి.

కర్నూలు జిల్లా సంస్థలయందు ఆర్. రామయ్యగారి గారి పదవి యనంతరము టి. దేవరాజు మొదలియారు గారు సంస్థల పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటుగ నియమించబడిరి. గుంటూరు జిల్లా నరసారావుపేట పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటుగ నన్ను పి. గురుస్వామి అయ్యగారు గుంటూరు జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారి సహాయకోద్యోగిగ నియమించబడిరి. అగడ్త స్వామి అయ్యగారికి బదులు ఆనం నుల్లారెడ్డిగారు నరసారావుపేట డిప్టీ సూపరింటెండెంటుగా నియమించబడిరి. దిల్లీ పరాంతకుల నాయకులగు 4వ గ్రేడు సూపరింటెండెంటు కడవికి ప్రామాటు చేయబడిరి. కృష్ణ జిల్లా పీలూరు నందు హార్వీమిర్ మహమ్మదు బక్షి ఆలీసాహెబు బహదరుగారు సైవలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమించబడిరి.

గుంటూరు నందు కేంద్ర క్లాసు డిప్టీ మేజిస్ట్రేటు దివార్ మహంటుగారు నల్లమందు గంజంపు కేసులను గూడ విచారించుట కనుపరిపబడిరి. చెంగల్పట్టనందు 1వ కరగతి మేజిస్ట్రేటు జి. జి. కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు స్వ వాస్తవాలతో ఇంగ్లీషు భాషను సాక్షుల వాక్కులమలను వ్రాసికొన న ను ము తిం ప బడిరి. అనంతపురము జిల్లాలో బాండు రికార్డుల పనిచేసేవారుగా నన్ను ఆద్య కలెక్టర్ రామయ్యగారు డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమించబడి విశాఖపట్నము జనరలు డ్యూటీకి బదిలీ చేయబడిరి. ఎం. కైలాసమయ్యగారు నెల్లూరు జనరలు డ్యూటీకి బదిలీ చేయబడిరి.

నెల్లూరు నందు హైయరు ఎలిమెంటరీ క్రైయినింగు స్కూలు హెడ్ మాస్టరు ఎం. పార్వతీశముగారు శ్రీకై కుంతం రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగా ను నైరాపేట హైయర్ ఎలిమెంటరీ క్రైయినింగు స్కూలులో క్వోటాను కార్యవోధుడుగ నన్ను వారా యణరావుగారు కర్నూలు జిల్లా స్కూల్స్ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుకు సహాయకుడుగా రామయ్యగారు నన్ను సూపర్ వైజుడగ నన్ను ప్రీవాసా చార్యగారు కర్నూలు రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగా, నెల్లూరు నందు హైయరు ఎలిమెంటరీ క్రైయినింగు స్కూలు డిప్టీ సూపరింటెంటుగా జి. జి. కృష్ణరావుగారు నెల్లూరు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు సహాయకుడుగా, కడప జిల్లా అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుకు సహాయకుడుగా నన్ను పి. బాకీరామయ్యగారు నెల్లూరు హైయరు ఎలిమెంటరీ స్కూలులో డిప్టీ సూపరింటెంటుగా, నైరాపేట టీచరు కాలేజీలో సహాయకుడుగ నన్ను జి. పి. పీటర్సుగారు కడప జిల్లా అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుకు సహాయకుడుగా నియమించబడిరి.

శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

ను చి లీ వట్న ము (1227)

సివిలు మెకానికలు ఇంజనీరింగు వాణిజ్య విషయములలో అభ్యాస సిద్ధమైనట్టియు, ఉపాధ్యాయుల చేయగల్గినట్టియు విద్య కడు శ్రేష్ఠముగ కరకబడును. ఈ విషయములలో విద్యార్థులు దొరతరము వారి సాంకేతిక కళలకు లెక్కలేకని పోవచ్చును. విద్యార్థులు, లండను ఫేబరు ఆఫ్ కామర్స్, లండన్ ఆస్పసియేషన్ ఆఫ్ అక్కౌం టెంటు, కార్పొరేట్ ఆక్టో- టెంటు, స్ట్రెటల్ ఆస్పసియేషను ఆక్కౌం టెంటు మున్నగు అన్యదేశీయ వాణిజ్య సు సరితులకు కూడ ప్రతి ఫీసు చేయబడుదు. 26-6-18 న ప్రముఖ విద్య ప్రారంభించబడును. చుర్రేజునుండి నచ్చు వారికి భోజన వసతులు చక్కగ చేయబడును. ఇతర విషయములు విపులముగ తెలియగోరు వారు ప్రీన్సిపాలుగారికి వ్రాసికొనవలయును.

చెన్నపురి రాజధానియందు ప్లేగు.

కడచిన ఏప్రిలు నెల 8, 9 తేదీలను కాసన సభామందిరమునందు గవర్నరుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద స్మృత సభ జరుపబడి ప్లేగు నీతి చట్టంపై యాక్రంది విధమున తీర్మానములు జరుపబడినవి.

- (1) ప్లేగు సాధారణముగా ముందు ఎలకల మూలమున గలుగుచున్నది. గాన ఎలకలమూలమున ప్లేగు వ్యాప్తమగుటకు తగ్గించుటకు చేతనైతి ప్రయత్నమును చేయవలెను (2) ఈ యాజ్ఞముతో ఎలకలను చొరవీరుని గోదాములను మార్కెటులను నిర్బంధమున ప్రవృత్తును ధనమును వినియోగించవలెను. ఎలకలను చొరవీరుని గోదాములను మార్కెటులను నిర్బంధము విషయమున మేజరు వార్యన్ కైట్ గారికి ఏర్పాటును చూపియున్నాడు. (3) ధాన్యములను నిలువయుంచు గోదాములయందును మార్కెటులయందును ఎలకలు విశేషముగా జేరుగాన ఇండ్లలో ధాన్యమును నిలువయుంచుటను ధాన్యము నిలువయుంచుటపై స్థలములందు మనుష్యులు నివాసము చేయుచుండుటను కాసనముగా నేర్పాటు చేసిచో ఉపయోగకరముగా నుండును. సిటీ మునిసిపల్ ఆఫ్ఫీ, డిస్ట్రిక్టు మునిసిపల్ ఆఫ్ఫీ, లోకల్ బోర్డు ఆఫ్ఫీసు సమీపమున సందర్శించు ఈ విషయములు విశేషముగా నొచ్చింపబడును (4) ఎలకల మూలమున గాని ఎలకలమీద వాలు ఈగలమూలమున గాని ఒకచోటినుండి ఇంకొకచోటికి ప్లేగు వ్యాపించుటకు నట్లు చేయుటకు, ధాన్యపు వ్యాపారమున మార్గభ్రష్టమున ధాన్యపు సంచలను విప్పించి, పరిశీలించి, వాని యందు ఎలకల తేనైన నున్నచో చంపించి అందుండుపురుసలను విధ్వంసము చేయుటకు ధాన్యమును సంచలను కొంతకాలము ఎండలో నుంచునట్లు ఏర్పాటు చేయవలెను (5) ప్లేగు కలిగిన గాని కలగగలదను భయము కలిగిన న ఆ గ్రామము నందును లేక పురమునందును పిల్లనవో చేరుకుం కొన్ని నేలు అనుమతుతో ఎలకలకు విషము పెట్టి భయము చేయవలెను (6) ప్లేగు సాధారణముగా క్యాపాంగుల మూలముననే ఒక మనుష్యునుండి యింకొక మనుష్యునకు వ్యాపించును. ఇదియును అతిసక్రమ. ఈవాస్తవమును ననుసరించి మనుష్యులకు గలుగు ప్లేగు విషయమును గమనించు చుండవలెను. (7) ఈ రోగమునొందిన వారి గృహము రోగచికిత్స కుపయోగకరముగ నున్నచో గృహములందే రోగులను చికిత్స చేయవలెను. అట్లు కానిచో, సాధారణముగ అనుప్రతికి రోగిని మార్చించి అక్కడ ప్రత్యేకింపబడిన ఒక మందిరమున నుంచవలెను. ఎక్కడికో ప్లేగు అనుప్రతికి లున్న ప్రజలములకు రోగులను మార్చుట అవసరము. (8) ప్లేగు రోగులతో గలవియున్న మనుష్యులను ప్రత్యేకముగా ఒక మందిరమున నుంచుట గాని ఇంటినుండి లేపదీసి వేటికచోటికి పంపుట కాని అవసరము (9) ప్లేగు రోగి బట్టలను ప్లేగు రోగితో కలవియున్న వారి బట్టలను కొన్ని గంటల పేపు ఎండలో ఎండవేసి ప్లేగు వ్యాధికి ముగిలగలదనట్లు చేయవలెను. అబట్టలను ముడుచిటిలో రిడిపి ఆకేయట అవసరము. (10) కిరసనాయిలు ఇవల్ల నల్లగాని ఇంకేవేదంతో గాని ఇండ్ల కడుగుటలను ప్రయోజనపడదు. కాన ఆక్రయ్యములను కడుగు కొనవలెను. (11) మనుష్యులను ఇండ్లను చదిలివేయనట్లు చేయుటలను ప్రభావమును తగ్గించుటగాని ఇతరవిధానముల సహాయమున చేత్తుచో రోగవ్యాధిమున కభ్యంతర ముండదు. గ్రామములందు, జనతకు కష్టము గలగలదే గృహములను చదిలి వేయటము చేసి, వేరసలమునందు సర్వాధిక ప్రసారము, కుద్రబలు మున్నగు సాకార్యములకు గలుగజేయునట్లు ల యిదియంతయు సుపరిచయ. పురములందు ప్రజలకు తగిన సాకార్యముల నొడగూర్చుట వారిని వేరకచోటికి మార్చు గూడదు. తగిన కులయేర్పాటులను గావించుటకు శ్రేష్ఠముగా మనుగనక ఈయధిక కర్మమును ఇతరవిధముల వినియోగమున మార్కెటులను ధాన్యపు గోదాములను మున్నగు వానిని కార్యముగా కుద్రచేయుటకు ప్రయత్నించి కాద్యము ముల కలగగలదే చేయవలెను. (12) ప్రజలను గృహముల నుండి లేపదీయక గిని యకకకే యున్నచో వైని కెప్పిల కనుకుల కప్పిలని గూర్చుట యవసరము గాన గృహములను కదిలివేయట మును కృత్తుగా చేయవలెను (13) టీకాలు వేయించుటలను ప్రాణాపాయము తక్కువగాని సాధ్యమైనంతవరకు వానిని ప్రోత్సహించవలెను. కాని కట్టి టీకాలవలన రోగము కర్మాలు నుగట కాని రోగము కలుగుట గాని జరుగవేరదు (14) ప్లేగు ఎట్లు వచ్చునో ఎట్లు

వ్యాపించునో మున్నగు విషయములను ప్రజలకు బాగుగా బోధపడునట్లు చేయుటకు సాధారణవిద్యను వృద్ధి చేసి ఆరోగ్యకార్యము ప్రజలకు బోధ్యమగునట్లు చేసి కళాశాల లందును ఉన్నత పాఠశాలలందును ప్లేగును గూర్చి బోధించుచుండు నట్లు చేయవలెను. (16) ఒక జిల్లా యందు ప్లేగు విషయ విచారణయంతయు (మునిసిపల్ పురములతో సహా) కలెక్టరుగారి ఆధీనముననే యుండవలెను. కలెక్టరుగారికి సహాయముగా ఒక సంఘము (డిస్ట్రిక్టు మెడికలు కానిటరీ ఆఫీసరును, పురపాలక సంఘాధ్యక్షులను, లాలాకా బోర్డులు జిల్లా బోర్డుల అధ్యక్షులను గలిగినవి. ఏర్పాటుపడి యుండవలెను.

వ్యాధి బాధితు లగు ప్రేయసోదరుల కొరకు వెల తగ్గించబడినది. 1233

50 సంవత్సరములుగా లోక ప్రసిద్ధిచెందిన యూరేజిక క్రొత్త యావనమైన సుజీవి అవుషధము. ధాతుక్షయమునకు అవ్యుత్తము నంటిది. యావనదశయొక్క దురభ్యాసమునకు కలిగిన బహిష్కారమును స్వస్థము చేయును. అవయవ దారుఢ్యమును అధికపరచును. పోయినటువంటి జీవనాట్యమును నూతనముగా ఇప్పించును. గుణ విశ్వము 100 రూపములతో క్రయ వివ్వబడును. గృహాభ్యులకు యవ్వనమును కలిగించును ఒక్కొక్క మూత్రలో వండి భస్మము చేరయుండును. 24 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి పోట్లు ఖర్చులు సహాయ 1-3-0. ఒక్కొక్క మాత్ర ఒక సరమునకు సహాయము. దీపము ఉండగనే ఇల్లు చక్క పెట్టుకొనుడు. తనివో చింతించవలసి యుండును. ఆ డ్యు లా రా! ఇప్పుడెవరు జూచినను ప్రకటనలు ప్రబలముగ కానించుచున్నవి. కాని కొంతమంది కొన్ని వర్తక సంఘములవారిచే మోసపోవుచున్నారు. ఏ తిత్కారమున ప్రకటనయక, కొంతమంది ఏవగించుకొనుటకు వారణమగుచున్నది. ప్రకటన లన్నిటిని బుట వాఖలు చేయుచున్నారు. దైవ మెన్నమను, రి నేర్లను ఒకేరీతిగ సృష్టించి యుండ లేదను విషయమును విారందరు బాగుగ గుర్తించవలసియున్నది. ఋణమార్గమున పోవువారిని ప్రపంచమున నమ్మువార త్వరయినారు. వారి ప్రకటన ప్రతికలు కూడ రసవాదులకును పొట్లమునకై విక్రయించబడుచున్నవి. ఆ డ్యు లా రా! ఒక పర్యాయము మీరు మాయూరై నను వినియోగించినచో మరెన్నిది మీరు విడువనోపరు. నిమ్మియోజనమును ముందులకొని సామ్యము నవ్వ పొవడు. యూరై ను వ్యాకర్త, చిత్తూరు.

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, June 22.

The sales of war bonds at Banks and Government offices upto the 26th June amount to Rs. 16,42,77,800 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	7,97,91,100
Bombay	4,10,36,800
Madras	1,16,02,700
United Provinces	1,06,58,800
Other Administrations	2,11,88,400

SIMLA, June 26

Among recent war offers are one lakh of rupees annually for the period of war from the Raja of Rajpipla, two hundred men from the Raja of Sukot and ten ponies from the Maharaja of Karauli.

The National Liberal League.

The Office-Bearers.

CALCUTTA, June 26.

The following gentlemen have been elected Office Bearers of the National Liberal League for its first term: President: the Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee, Vice Presidents: The Hon'ble Maharaja Sir Manindra Chandra Nandy and Sir Beroda Chandra Mitter; Secretaries: The Hon'ble Mr. Provus Chandra Mitter and Mr. Prithwis Chandra Ray; Treasurer Mr. Jatindranath Basu. It is understood that the National Liberal League has already made a liberal grant to the society for the improvement of backward classes, for the establishment and maintenance of over 20 primary schools in undeveloped rural areas.

Deaths from Plague.

CALCUTTA, June 26.

The Department of Statistics, India, issues the following note on the deaths from plague in 1918:— During the past twelve months the lowest number (100) of deaths from plague was recorded in the last week of June 1917 but the number was still above the decennial average (776). From the first week of July the number began to rise and steadily always showing an increase over the decennial average until the maximum number in this period of twelve months was reached in the second week of March 1918 when 32,382 deaths were recorded against 15,563 decennial average. It may be noted that this highest number in 1918 was far below the record of 1907 when 82,060 deaths were recorded in the second week of May 1907. Since the third week of March the number began to fall, although it continued to stand above the decennial average. In the week ending the 1st June 1918 the mortality (3,174) although slightly higher than that of the corresponding week of the previous year fell below the average (3,238). A further fall to 2,628 in the next week was noticed but the number stood above the average (2,328).

The Great War.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Dr. Subrahmanyam's Letter to President Wilson.

Questions in Parliament. Government's Final Decision Not to Interfere.

London, June 21.—[5-50 P. M.]

In the House of Commons replying to Colonel Yate Mr. Montagu stated that the Government of India had carefully considered the case of Sir Subrahmanya Aiyar whom it had informed that it viewed his attitude with surprise and regret but in view of his great age, failing health, and his past judicial services it did not propose to take further action. Mr. Aiyar would at the same time be warned that any repetition of such conduct would not again be passed over.

Mr. Croft asked "Is Mr. Montagu going to support that decision?"

Mr. Montagu replied:—I do not propose to interfere with the discretion of the Viceroy and the Government of India.

In the House of Lords.

Lord Curzon on Dr. Subrahmanyam's Action. Danger of Political Agitation Feared.

LONDON, June 19.—[1-25 P. M.]

In the House of Lords replying to Lord Harris Lord Curzon stated that Sir Subrahmanya Aiyar's letter was written in June 1917 and entrusted to an American Gentleman and his wife for transmission to President Wilson on their return to the United States. It was communicated to the British Embassy at Washington and transmitted to the India Office. Mr. Montagu took it to India and he and Lord Chelmsford sent for Mr. Aiyar whom they severely reprimanded. There was reason to suppose that the letter was copied into the Indian Press from the American Press and there was no direct evidence that Mr. Aiyar was responsible for its publication. In view of the fact that Mr. Aiyar had been reprimanded, the undesirability of doing anything which might turn a relatively harmless person into a political martyr and the danger of arousing agitation when such was extremely undesirable Government thought that the action taken was adequate.

Lord Crewe concurred. The subject then dropped.

The Irish Question.

Premier on the Difficulties of Settlement.

London, June 25.—[10-30 P. M.]

Mr. Lloyd George speaking in the House of Commons on the Irish Debate emphasised the difficulties and perplexities of the Irish problem. It was the problem of governing Ireland without the full assent of the Irish people and any failure should be viewed indulgently because Government was largely preoccupied with the most tremendous responsibility of prosecuting the war. He believed that it was not beyond the capacity of the House to carry through a measure of Home Rule dealing equitably with the legitimate objection of a large part of the Irish Community but the discovery of the recent conspiracy and antagonism of the Church towards Conscription constituting a challenge to the Imperial Supremacy had antagonised feelings inside Ireland and the House of Commons to Home Rule. It was one of the most fatal mistakes the Church had ever committed and he believed it was universally condemned by the Members of that Church outside Ireland while many inside Ireland dissociated themselves from it. Until the atmosphere created by this challenge was removed it was impossible to attempt Home Rule legislation. The whole temper of the assenting Irish Unionists had been altered while the attitude of Sinnfeiners as regards Pro-German plot was the deadliest blow to the liberties of Ireland occurring in the Speaker's life time. He was still hopeful that a conciliatory spirit could be recreated enabling the settlement of the Irish Question during the war. Ireland was a war problem and so long as a settlement was not attained our difficulties were increasing and also those of the United States. He appealed to Sir Edward Carson to show the same spirit as he did two years ago and persuade Ulster to secure the willing assent of the people of Ireland to Imperial Unity. Government adhered to the policy proclaimed on 9th April but in the method of its administration it would be advised by proved administrators. "Ireland ought to take her share in the war" (cheers). We were fighting for a principle for which Ireland had struggled and he therefore hoped that Ireland would voluntarily take her share now. It was the duty of the Government before proceeding further to give her an opportunity of voluntarily going into the struggle (Cheers).

Mr. Asquith.

Mr. Asquith following Mr. Lloyd George agreed as regards the urgency of the Irish Settlement as necessary to war and said therefore he would repeat the proposal of fifteen months ago. "Is it not possible to take advantage of the presence here of the representatives of the Great Dominions to bring this matter before them again and ask them in the interests of the Empire to suggest and advise and present some scheme for settlement which might be acceptable to all the parties in Ireland and people of Great Britain. I do not believe that the Imperial War Cabinet could perform a task more vital to the interests of the Empire or more valuable to the prosecution of the war than to pave the way for settlement in Ireland" (Loud Cheers).

Excess Profits Tax in India. Government May Impose It.

London, June 24.

In the House of Commons replying to Colonel Yate Mr. Montagu promised to ask the Government of India whether it saw any reason to reconsider the decision not to make grant of acting rank of Major to Commanders of Indian regimental depots retrospectively.

Sir H. Craik asked if it is proposed to impose an Excess Profits Tax in India where very large war profits have been realised?

Mr. Montagu replying recalled the Finance Minister's statement on the subject in March last year and added that it was obviously open to the Government of India to consider at any time the imposition of Excess Profits Tax along with other expedients for raising additional revenue.

Germany's Crimes on Sea.

British Seamen's Action.

London, June 25.—[2-45 P. M.]

PARIS.—Mr. Havelock Wilson has telegraphed to President Poincare thanking him on behalf of the British Seamen's Union for denouncing the most favoured nation clauses as regards enemies after the war. Mr. Wilson continues:—The Germans have shamefully murdered fifteen thousand Non-combatant seamen and British Sailors are now resolved to boycott Germany after the war for five years and eight months to which a month will be added for every additional crime against non-combatants. Mr. Wilson appeals to the French Seamen's League to inaugurate a similar movement.

Deliberations of Imperial War Conference

A Statement Issued.

LONDON, June 24.

The Colonial Office has issued a summary of the proceedings of the Imperial War Conference between 12th and 19th June under the chairmanship of Mr. Walter Long. Those present included the Secretary of State for India. Emphasis is laid on the resourcefulness of the British Navy in securing the safe, unhindered attendance of representatives from all parts of the world. Representatives deliberating on the work of the Imperial War Graves Commission dealt on the need for all possible pressure being put on Turkey to safeguard the Graves at Gallipoli. It was decided to ask the Commission to give a common form to the Memorial for all ranks. Resolution was carried favouring the cost of carrying out the Commission's decisions being borne by the respective Empire Governments proportionately to the numbers of their dead. The cost was estimated at £10 per Officer or man buried but the estimated cost of the memorials to those whose graves were not identified would be considerably less proportionately. The conference initiated discussion on the question of the establishment of a Central Authority in the United Kingdom to supervise emigration of ex-service men and others after the war. Various phases of Imperial economic policy after the war were also deliberated.

Australia's Great Effort.

An Inspiring Record.

320,000 Men in the War Theatre.

LONDON, June 25.—[9 P. M.]

Striking figures setting out Australia's great effort in the war were given by Mr. Hughes, the Commonwealth Premier, at to-day's Australian luncheon. Australia had enlisted 426,000 soldiers, of whom nearly 320,000 were transported fourteen thousand miles. Australia alone organised and paid for the equipment, transport, maintenance of this great army for the last two years. She had maintained five divisions in France and the equivalent of one cavalry division in Egypt and Palestine, and kept up all the cadres to strength by voluntary enlistment. The Royal Australian navy exceeded nine thousand officers and men, and Australia bore the whole cost of the Australian navy which during the war was entirely placed under the control of the Imperial Government. Although the Australian population was barely five millions, considerably over eight per cent, had enlisted. 48,078 had been killed in action, and 133,000 wounded, while he was proud to be able to say that only 3,274 had surrendered to the enemy, principally owing to the stress of wounds. In other words, Australia, one of the most sparsely populated countries in the world, had lost approximately one per cent of her total population, or over two per cent of her males of ages. Her total war expenditure exceeded 220 million sterling up to the end of the present month. The cost would be in the neighbourhood of a hundred millions during the present financial year. Australia would bear the cost of repatriating all her troops, and reestablishing them in civil life at an estimated cost of thirty millions. The Commonwealth's pensions liability already exceeded three and half millions. Australia did not complain of these heavy burdens, as her heart was in the war. Mr. Hughes concluded by strongly appealing for settlers.

No Guarantee of War Ending in 1919. More Men Wanted.

LONDON, June 24.

Sir Auckland Geddes speaking at Manchester said:—We still wanted men for the fighting line and services in rear to bear the strain which Germany could impose upon in 1919. There was no guarantee that war would end in 1919.

War Prisoners' Conference.

Great Divergence of Views

Between Rival Delegates.

LAHORE, June 25.

LONDON, June 24th.—The Hague correspondent of the "Times" says that apparently there is foundation for rumours that wide divergence of views exists between the English and German delegates to the war prisoners' conference.—"C. & M. Gazette." Cable.)

America

United States' Grand Shipping Output. Deliveries from Japan.

LONDON, June 25.

WASHINGTON.—The first million tons of new shipping contracted for by the Shipping Board will probably be delivered before the end of the month. Deliveries last week totalled 37,830 deadweight tons making a grand total of

92,4200 in 1918. The first of forty-five steel ships being built in Japan for the Shipping Board has arrived in the United States. Of twenty-three steel ships chartered from Japan twenty-two have already been delivered to the United States.

United States and Britain. Reciprocal Conscription Treaties.

LONDON, June 25.

WASHINGTON.—The Senate has unanimously ratified the Anglo-American reciprocal conscription treaties whereby Britons between 20 and 44 in the United States and Americans between 21 and 31 in the British Empire are subject to conscription but given the opportunity of serving under their own flags. It is estimated, that 3,10,000 Britons in the United States, including sixty thousand Canadians, and 54,000 Americans in the British Empire including 86,000 in Canada are affected. A clause provides for the exemption of Irishmen and Australians.

Central Powers

War Won't End even in 1919.

Sensation in the Reichstag.

London, June 25.—[5-35 P. M.]

AMSTERDAM.—Baren Kuehlmann in the Reichstag reviewing the military situation created a sensation by expressing doubt that war would end even in 1919.

Germans Will be Thrown Back.

At Least as far as the Meuse.

LAHORE, June 25.

LONDON, June 24th.—Mr. Gustave Herve predicts that the Germans will be thrown back by the autumn at least as far as the Meuse unless the Allies are extremely unlucky.—"C. & M. G. Cable.")

Japan

Britain and Japan.

Cordial Speeches at Baton Presentation.

LONDON, June 24.—[9-30 P. M.]

TOKIO.—Presenting the British Field Marshal's Baton to the Emperor, Prince Arthur of Connaught said:—The British army was proud to be associated with the mighty army of Japan, whose glorious traditions, self-sacrifice and ardent patriotism had evoked the admiration of the world. The Emperor's acceptance of the baton would further prove the strength of the indissoluble bonds of alliance and friendship uniting Britain and Japan.

The Emperor replied paying a tribute to the British Army which was continuing invincibly to hurl back the utmost efforts of its enemies. To be accorded the highest rank in such an army was a mark of King George's friendship which he would ever value.

The Mayor of Tokio on behalf of the citizens presented the Prince with a pair of swords.

Russia

Murder of Bolshevik Leader.

Who Next? That is the Question.

LONDON, June 24.

The murder of the Bolshevik Leader M. Voldarsky is regarded as significant and the question is being asked who next. Trotsky and Lenin are always surrounded by guards and it is reported that they frequently use disguises.

German Submarine Activity in White Sea.

London, June 24.

MOSCOW.—Replying to M. Tchitcherin's note protesting against the activity of German Submarines in the White Sea Germany declines to guarantee immunity of Russian Shipping there.

Bolshevists' Government Likely to be Overthrown.

Lenin Might Lose His Life.

LAHORE, June 26.

London June 24th.—The Washington correspondent of the "Morning Post" says that reports have been received there which indicate that Lenin is likely to lose his power and even his life. It is believed in political circles that if the Bolsheviks are overthrown their successors will make every effort to rehabilitate Russia and escape from the German yoke and they will welcome the assistance of the Allies.—"C. & M. G." cable).

15,000 Czechoslovaks Reach Vladivostok.

LAHORE, June 26.

London, June 24th.—The "Times" correspondent in Tokio says that 15,000 Czechoslovaks have fought their way to Vladivostok and are anxious to fight on the Western front. Endeavours are being made to provide transport for them.

Western Front

The Belgian Communique.

LONDON, June 25.

The Belgian communique says:—There was great reciprocal artillery activity near Nieuport and Ramscappelle. Attempted attacks against three of our posts broke down.

The French Communiqué.

(LONDON, June 25. (11-50 P. M.))
The French communiqué says:—There was very lively artillery fire south of the Aisne and in the northern region at Denain, Hazebrouck and Ieper. Yesterday six enemy aeroplanes were brought down. Four tons of bombs were dropped on Aerodromes in the Aisne region.

British Aerial Activity.

(LONDON, June 25. (10-35 P. M.))
The British communiqué says:—In spite of high wind aeroplanes did much reconnaissance and other work yesterday, enabling our guns to engage many batteries. Heavy rain later prevented flying. During intervals we vigorously bombed behind enemy's lines dropping fifteen tons. Enemy did not give much chance of combat. We brought down two aeroplanes. Three of ours are missing, we also brought down two additional machines on the 23rd.

Enemy Attack Defeated.

(LONDON, June 25. (3-55 P. M.))
A French communiqué says:—North of the Aisne, after a violent bombardment, a grenade duel was fought in the woods captured by us yesterday northeast of Leport. Our front was integrity maintained. There was a fairly lively artillery fire in the region of Flavionnes and Corcy. We made three tanks in Woivre and Lorraine, taking a score of prisoners.

British Air Activity.

(LONDON, June 25.)
An independent force of the Royal Air Force in France dropped six tons of bombs in four attacks on Metz-Sablon station on the evening of the 23rd and successfully attacked factories and sidings at Starbrücken, factories at Dillingen, and railway siding at Metz-Sablon on the 24th. They brought down one enemy aeroplane in flames, and drove down another out of control. All of ours returned.

All is Quiet.

(LONDON, June 25.—All is quiet on the Western front.

A Costly Air Raid. The German Machines Lost. Risks of Bombing Aircraft.

(LONDON, June 24. (10-20 P. M.))
Reuter's correspondent at British Headquarters, telegraphing on the evening of the 24th, says:—Confirmation has been received from German sources regarding the losses of German machines in the air raid on London on the 19th/20th May. In addition to seven of a squadron numbering twenty-eight which were accounted for, it now appears that three more machines crashed on landing. It has been known for some time that the landing of these powerful bombing machines has proved very difficult in the hands of those accustomed to another type of machine. Large number of learners have been killed, and machines destroyed in German aerodromes. It now appears that even experts, after a long exhausting flight, are in no way at the end of troubles when the seafronts of Great Britain have been left safely behind.

Successful Canadian Raid.

Hostile Artillery Active.

(LONDON, June 25. (12-50 P. M.))
A British communiqué says:—The Canadians carried out a raid last night at Neuville Vitasse and brought back twenty-two prisoners and six machine guns. We took a few prisoners in a successful raid southward of the Scarpe. Hostile artillery was active during the night between Vimers Bretonneux and Biellancourt southward of Avion and westward of Merville. Gas shells were freely employed.

Captured Prisoner's Utility.

Enemy Unable to Get Information.

(LONDON, June 25.)
Reuter's correspondent at British Headquarters wiring today says:—The Canadian raid last night was carried out with the complete distinction in such affairs. They captured about ten machines and trench mortars. South of the Scarpe we took six prisoners. Our success in thus obtaining information from raids contrasts with the two complete failures of the enemy to capture one of our posts northwest of Merris. We learned from despatches cleverly acquired that the enemy is made uneasy by lack of information on our Flanders front and has laid great stress on the capture of at least one prisoner from whom information might be obtained. The result in this particular instance was the capture not by but of the officer to whom the mission was entrusted.

(LONDON, June 25. (10-35 P. M.))

In to-night's communiqué Marshal Haig says:—There is nothing to report.

Italian Front

King George's Message of Congratulation.

To the Italian King.

(LONDON, June 25. (9-20 P. M.))
The Press Bureau states that the King has telegraphed to the King of Italy, "Heartiest congratulations upon the victorious results of the recent operations in which the Italian army fought with gallantry and fortitude which has elicited the admiration of myself and the British people."

Right Bank of Piave Completely Re-occupied by Italians.

(LONDON, June 25. (5-50 p.m.))
The Italian official communiqué says: The Third Army on Monday having compelled the last of the enemy rearguard to surrender reoccupied completely the right

bank of the Piave taking eighteen officers and 1607 men prisoners. During the same on the slopes of Montedivalbekka and the Asiago Plateau we took a hundred prisoners. Along the northwestern front of Grappa after heavy artillery fire we in brilliant thrusts gained considerable advantages and ground and inflicted heavy losses. We took 1333 prisoners and sixteen machine guns.

Austrian Retreat begins on Saturday.

(LONDON, June 25.)
Reuter's correspondent at the Italian Headquarters says:—The Austrian retreat began on Saturday night enemy leaving a small rearguard with machine-guns. Italian airmen discovered weakening of the line early on Sunday morning when strong pressure was immediately increased.

The Crushing Austrian Defeat.

It Causes Discussed.

(LONDON, June 24. (11-15 P. M.))
It is understood that the Austrian defeat is so crushing that it will be impossible for the enemy to resume a serious offensive for several weeks. The spirit of the troops is broken, and some of the best Austrian units no longer have any fighting value. One of the causes of the Austrian disaster was faulty judgment in the placing of reserves. The German scheme of attack was cunningly worked out, but the Austrians neglected to apply German thoroughness to details. Hence reserves failed at the critical moment to meet the clever Italian strategy. The line Piave-Monteello to the sea is now very strongly held. And it will be impossible for the disorganised Austrian armies to re-take it. The military view is that there is not the least likelihood of the Austrians attempting to recross the river. Thirty-seven enemy Divisions have been identified.

Italians Advancing.

Rising River Hinders Operations.

(LONDON, June 25.)
The latest information received in London despatched from Italy at six in the evening of the 24th shows that the Italians were in the mountains attacking Monte Valsella and Monte Asolene. They were advancing but meeting the strongest resistance though they gained a certain amount of ground. The Austrians have now abandoned the whole right bank of the Piave and the Italian line is back exactly where it was before. The Austrians are apparently attacking from their old trenches. The river is again rising and sweeping away some of the Italian bridges thereby hindering the crossing and rendering it difficult to send back information from the other bank. A certain amount of fighting is proceeding on the extreme Italian right in the road area between the old and the new Piave. It is not quite clear what has happened except that the Italians have taken about six hundred prisoners here. Owing to the fact that the river is rising it is not likely that any very large operations will be undertaken to the east of the river. It would be folly to make such an attempt. The immediate situation is very obscure and it will be as well at present not to form too hasty conclusions though there are good grounds for satisfaction.

Sunday Battle Described.

Sublime Onrush of Italians.

(LONDON, June 25.)
Italian correspondents describing the battle on Sunday state that the onrush of the Italians was sublime. The Austrians who had crossed to the right bank of the Piave had previously lived for hours in a hell. No respite was given them. They were shelled day and night. Bridges were demolished and boats sunk and those who succeeded in climbing up the river banks were mercilessly shot down. Then the 'coup de grace' was given them when some Italians reached the left bank north of Montello and took the enemy in the rear. Others smashed the line between Colle Tella and Madonna and drove the Austrians pell mell into the river. A simultaneous Italian attack at the other extremity of the Piave also drove the Austrians into the river. The battle continued furiously all Sunday afternoon and enemy machinegun positions were taken one after another. The ground was strewn with heaps of dead.

Great Demonstration in Rome.

Ovation to the Army.

(LONDON, June 25.)
ROME:—A great demonstration took place last evening in honour of the army. Venezia square was decorated with flags and an enormous crowd carrying flags gave an ovation to the army. Fervent patriotic orations were delivered. Afterwards the crowd marched in procession to Parliament and the Premier's residence where Signor Orlando spoke from the Balcony.

Premier's Tribute to the Nation.

(LAHORE, June 25.)
ROME:—Two hundred deputies went in procession to the Premier's office to convey the congratulations of Parliament on the victory. Signor Orlando welcomed them with the Cry "Viva Italia." Signor Orlando explained that the enemy had been completely ejected from the Montello, and had lost two thirds of the ground he occupied on the middle and lower Piave, also the positions between Caporetto and the lower Piave held by him prior to the offensive. The enemy was defending himself desperately in a few positions. Signor Orlando added amid laughter that one Austrian regiment carried a banner inscribed "Piave 1918" with a representation of the Lion of St. Mark surmounted by an eagle, but the lion was depicted calm and majestic while the eagle was more like a mosquito than anything else. Signor Orlando continued:—The truth was that the enemy was beaten in the first days of the battle by the Italians' heroic defence. He did not hesitate to say that Caporetto, in a certain sense, was the name of the greatest glory for Italy. Our people had never sustained such disaster and they have shown how a brave people can rise after terrible blows. The Italians were truly marvellous in the days of Caporetto. The army had only two days' supplies of flour and country districts were without flour and for twelve days there was no coal. Passenger trains were unable to move for lack of lubricating oil. All these difficulties were overcome. Thanks to the tenacity of the people." (Cheers.)

Serbian Congratulations.

M. Corfu, the Serbian Premier, has telegraphed to Signor Orlando expressing the enthusiasm of the Serbs at Italy's brilliant victory which brings nearer the accomplishment of the war's great task, namely respect for the rights of all people.

Austrian Ports Bombed.

By Allied Airmen.

(LONDON, June 25.)
An Italian Admiralty communiqué says:—Our sea-planes bombarded Durazzo on the 23rd. A big steamer was hit, and fires started near enemy hangars. All machines returned safely in spite of anti-aircraft fire. The bombardment was effectively repeated next day and simultaneously British machines reconnoitring over Cattaro engaged in an air fight and brought down one enemy machine. British and Italian machines returned undamaged.

(LONDON, June 25. (11-10 P. M.))

It is estimated that Italians have taken twenty thousand Austrian prisoners since the commencement of the offensive.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

A Man Kills His Son.

As Sacrifice to Goddess Kali.

(SIMLA, June 26.)
Mr. H. B. Maitland, Sessions Judge of Midnapore, is engaged in hearing a sensational murder case in which Hari Rada Kulavi of Goura stands charged with having killed his one and half month old son as a sacrifice to the Goddess Kali. It is alleged that on the 16th December the accused bolting the door from inside performed the Pooja rites of Goddess in the room where the child was sleeping. Sudden screaming of the child attracted a crowd outside and on the door having been opened the head of a child was found to be totally severed from the body with a dao lying by stained with blood. The prosecution having examined two witnesses the case remains adjourned till the 8th proximo for further evidence.

Courting at Europeans in Commercial Houses.

Absolutely Necessary.

Government of India's Letter.

(SIMLA, June 26.)
The Government of India in a circular letter to Provincial Governments dated the 1st June indicate as a result of the Delhi War Conference their intention to make a very large increase in the strength of the Indian army during the coming year and suggest urgent consideration of the problem of obtaining the numbers of British officers and subordinates in proportion to the contemplated increase from numerous Europeans of military age employed in commercial firms, business concerns and occupations not essential to war industries. The Government emphasise that at the present time the developments of man power is of paramount importance and commercial interests not directly and immediately essential for the production of war must be regarded as of secondary importance.

Bombay

Found Guilty of Profiteering.

Deterrent Sentences.

(BOMBAY, June 27.)
Deterrent sentences are being passed on shopkeepers in the Bombay city found guilty of profiteering. A fine of rupees one hundred on each was yesterday imposed on two women firewood dealers found guilty of charging customers more than the price fixed by the Controller of prices, the Magistrate remarking in his judgment that dealers could not be allowed to make extra profit by the difficulties of the people in war time.

A case is pending at Solapur in which a Parsi Abkari contractor is being prosecuted for offering a diamond and ruby ring to the Collector of the district, Mr. Simcox with a view to obtaining license of a liquor shop.

(CALCUTTA)

Home Rule League.

Public Meeting at Calcutta.

(CALCUTTA, June 25.)

(Delayed in Transmission.)

A public meeting was held this evening at the College Square under the auspices of the Home Rule League to consider the present political situation. Mr. Harendranath Dutta presided. Resolutions were passed expressing continued and unabated confidence in Sir Subramania Aiyar, approving of his letter to President Wilson, appreciating his renunciation of title and Knighthood and protesting against the strong language used by Mr. Montagu against Sir Subramania Aiyar. A resolution was also passed urging the people not to accept any scheme of reforms that might fall short of the Congress League Scheme.

Central Provinces

Dr. Subrahmanyam

O. P. Congress Committee Elects him

President of Special Congress.

(NAGPUR, July 26.)

At a meeting of the Central Provinces Provincial Congress Committee it was proposed and carried unanimously to suggest Dr. S. Subrahmanyam Iyer's name for the Presidentship of the special Congress and the names of Mr. B. G. Tilak, the Raja of Mumudabad and Mr. M. K. Gandhi were suggested for the next congress to be held in December next.

ప్రావణయోధులు

హిందూధర్మశాస్త్రము

ఈ విషయమై దాక్టరు రాధాకృష్ణమూర్తిగారు, ఎం.ఎ.సి. హెచ్.డి.గారు "కామనవీల్" ప్రతికటిల్లు వ్రాయుచున్నారు.

బ్రాహ్మణులకు నైమిషిక సేవ విధ్య కర్మముని నిరూపించుటకు సాంప్రదాయములును వేదములును ఇతిహాసములును ముఖ్యధారములని చెప్పవచ్చును. స్వీయమతసాగరముల వ్యాప్తి గావించుటకును ధర్మమును సంస్థాపనము గావించుటకును తమరాజులు చేయు సంగ్రామములలో యుద్ధమును, బ్రాహ్మణులును పాల్గొని విగ్రహ ప్రభృతిగడించి రనుట కనేక నిదర్శనములు గలవు. వేదకాలమున జరిగిన సంగ్రామములు మతసంబంధము లైనవి. అకాలమున వేదమత వ్యాప్తికిని హిందూ ఆర్యసాగరకాళి వృద్ధికిని, దేశమందలి దుష్టులు, అనురులు అను పేరుగల నాయకులచేత వారితో పోరు తప్పనిదాయము. ఇట్టి పరిస్థితులలో సజ్జీ సంగ్రామములు జరుగుటచేతనే అన్ని తరగతులవారును ఆంధ్రుల పాల్గొనుట సంభవమయ్యెను. వేదకాలమున కరుణ, దీర్ఘతమ, మత్తవాన, కష్ట, విశ్వామిత్ర అనువారలును, పురాణకాలమున ద్రోణ, అశ్వత్థామ, కృపాచార్య, ఆకృష్ణవర్ణ పరశురామ అనువారలును యుద్ధము చేసి బ్రాహ్మణ యోధావమును గడించిరి.

కొన్ని కొన్ని పరిస్థితులలో బ్రాహ్మణులు దేశమునకు నైమిషిక సేవ చేయువలయునని నిబంధన మున్నటుల ధర్మశాస్త్రములవలన వనకు తెలియుచున్నది. బ్రాహ్మణులు యుద్ధము చేయరాదని యేధర్మశాస్త్రమందును గానరాదు. ఈపాధ్యాయ పారోహిత్యపురుషులన జేసినోపాధిని సంపాదించుతేని బ్రాహ్మణులు నైమిషికపుత్రి నకలంబింపవచ్చునని ధర్మశాస్త్రములును ఉచ్చుచున్నవి. "బ్రాహ్మణునకు తిగివచ్చుతేని నీయెడల వ్యాధు త్త్రయపుత్రి కలన జేసింపవచ్చున"ని గౌతముడు సూచించుచున్నాడు. "తమ కర్మమున కనుగుణముగ వృత్తి లభింపయెడల, వాటితరువాత కర్మపు వృత్తికలంబింపవచ్చున"ని వశిష్ఠుడు పలికియున్నాడు. "బ్రాహ్మణుడు తన జాతికసంబంధించిన వృత్తిములమున జేసినోపాధిని గడించితే పోయినయెడల త్త్రయపుత్రినికలంబింపవచ్చున"ని మనవువాక్రూచ్చియున్నాడు. బౌద్ధాయన, కష్ట, కష్ట, మత్తవాన, బ్రాహ్మణుల గూర్చి యాచిధముగ పలికియున్నాడు. ఈవిధముగ ఆనవరముగ నపుడు బ్రాహ్మణులు నైమిషికపుత్రి నకలంబింపవచ్చునని ధర్మశాస్త్రమును, పురాణగాథలునుకూడ తెలుపుచున్నవి. బ్రాహ్మణాచార్యులను బ్రాహ్మణదత్తముల ధరింపనగున"ని గౌతముడు పలికియున్నాడు. "అస్యామయ జరిగినపుడు, ద్విజాలాయుధముల గ్రహింపవచ్చును. రాజు మరణించినపుడు తమ ఆస్తిని నిరీక్షించుకొనుటకు వారు ఆయుధములను పయోగింపవచ్చును. శత్రువులు దండెత్తినపుడును, దేశము కాటక పీడితమై నపుడును బ్రాహ్మణులు దాయుధముల బట్టి వచ్చును." అని ధర్మశాస్త్రములు బలుకుచున్నవి. ఈవిధముగ జేసినోపాధి సంపాదనమునకు ఆయుధ ధరించుట స్వామ్యుని గౌరవ, బౌద్ధాయన, కష్ట, కష్ట, మత్తవానను ఆత్మసంరక్షణార్థము బ్రాహ్మణులు, ఆయుధములను పయోగింపవచ్చునని గౌతమ, వశిష్ఠులును సూచించుచున్నారు. ఆత్మరక్షణార్థమును, స్వీయసంఘ స్థిరత్వమునకును బ్రాహ్మణులు ఆయుధములను పయోగించు విచ్చునని కూడ వసువు సూచించుచున్నాడు. కుల్లుక, రాఘవానంద, మేధావిధి మున్నగు విమర్శకుల ఆభిప్రాయ ప్రకారము దొంగలనుండి నిర్బంధించుకొనుటకును, వేదకర్తువులను నిర్బంధముగ జరుపుటకును బ్రాహ్మణుల యుధములను పయోగించుట ధర్మము.

అనార్యుల శత్రుకాలమును నిర్మూలించి తమ మతవ్యాప్తికి జరుగు సంగ్రామములలో వేదకాలపు యుద్ధముపాల్గొనిరి. ఈవిషయము బౌద్ధాయన, గౌతమ, మనవు మున్నగు వార్తలచే నంగీకరింపబడిన వ్యాయ సమ్మతమయినది. ఇందు మూలముననే ఆలంకారము దండయాత్రను నిలుపుటకు జేయబడిన జాతీయోద్యమమున పాల్గొనుట తటస్థించెను. ఈబ్రాహ్మణుల మతభక్తిని గ్రీకుచారిత్రకారులు నుగడించుచున్నారు. ఇందుచే బ్రాహ్మణుల యుధములను పయోగించు ఆచారము నూతనముగాదని తెల్లపగుచున్నది.

ఇటీవలి కాలమున గూడ నీ ఆచారము చాల ప్రబలియుండెనుట కనేక నిదర్శనములుగలవు. వానిలో (బహుశః పశ్చిమోత్తర పంజాబు) తేజమున గోపాలక అను పేరువరకు బ్రాహ్మణయోధులకులనిపాదించి వ్రాసియున్నాడు. ఆంగ్లమున నాడకములో అనాగరక జాతుల బారినండి తప్పించుకొనుట కిది అత్యవసరమైనట్లు తోచుచున్నది. బ్రాహ్మణయోధులు నివసించుటకు ప్రత్యేకముగ సౌకర్యము గలదనియు, దానికి "బ్రాహ్మణిక" అనిపేరనియు వాదించి వ్రాసియున్నారు. తన "అర్థశాస్త్రమున" బ్రాహ్మణ జాతి

ప్రజాభిప్రాయములు

I "బృందావన విహారము."

అయ్యో, "క్రింగాధరకవిరాజ" ప్రశీలంబగు బృందావనవిహారమును ప్రబంధముక యచ్చుపతి నాటికల లభించినది. అయ్యది సర్వాలంకారసమన్వితమై చదువఁజదువఁ జవులురుచుండును. కవిగ్రంథమార్గమున కృంగారకముతోడఁ జోపించియున్నాడు. నాకు లభించిన పులి యసంఖ్యాత్మక నుండటం చేతను, నాకుఁ దెలిసినంతకొక్కడను నాగ్రంథము విక్రయమునకు లభించెనని తెలిచి, యాంధ్రసాధుల తరతరమైన సంతకాగ్రంథములను ముల్కముతోడ నీ పులి కాముఖముననే నెట్లడింపఁ బ్రార్థించెద. కార్యజనగరము. వేదము వేంకటకృష్ణశర్మ. జూన్ 22.

II

సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. అయ్యో, కాలము మారుచున్న కొలది నిష్కపట మానవులమై నింద మోపుట లోకసహజమై పోయినది. ధర్మ పథంబునఁ జోవువారికెల్లప్పుడూ పదలు ప్రాప్తించుచుండును. తమ సహజస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడు నాయకులలో నిరువుర కిట్టిగతియే నటించి దుబ్ధించినది. బొంబాయియుద్ధమున వేళమున లోకమాన్యతలవగాఁగిఁ బ్రాప్తించిన పరిభ్రమణ, కామస్వభావ శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిమై నపనిండుట మోపఁబడుటయు! నిందలను నిద్రకములు. అయ్యగు గారి ధీశక్తి యపారము! పట్టదల యన్నవో అతనిమాను! ధీరత్వ మద్వితీయము. భారతీయులకెల్లఁకును, ముఖ్యముగ సింహపురి రాష్ట్రవాసులకును మీరు మృదదర్శకులై వెలసి రనుట కించుకేనియు సందియముండదని భావించెద. వేదము వేంకటకృష్ణశర్మ.

III

పిల్లవాడు తప్పిపోవుట. అయ్యో, నుమారు కది పండ్లెండదినములకొండట గోదెలు పోయినందున, వానిని వెదకుటకై రేపల్లెలొకా యింక పల్లెనివారు గుడ్డికాయలకనుండి వెలగపూడి నాగభూషణయ్య అను కన్యవాచినివాడు బయలుదేరి వెదవారందెత్తుకు వెళ్ళినాడు. ఇంతవరకు! ఇంటికీరాతేదు. కయన్న నుమారు 20 సంవత్సరములు. చామనిచాయకేరీరము. బిల్లిపుడు. ముక్కు విగద నడ్డముగా! మచ్చు, కంటికీపెట్టెండ, పాడుగుపాటిమచ్చు, కొంచెము కంగిడమును. వెండ్రుకలు గరిగా ముడికీరాతేదు. కేరీరమునందు శోభిగలదు. ఈజుట్టువానినిగరించి తెలిసిన మహా నీయులు క్రింది యడ్రముకు తెలుప ప్రార్థించుచున్నాను. ఎనవలకుదురు. వెలగపూడి దానయ్య. జూన్ 22

VI

ఆంధ్రప్రతికాధిపతి విజ్ఞాపన అయ్యో, నుమా లోకమానము నుండియు "ఆంధ్రప్రతికా"ధిపతిగారిప్రకటన నొకటి దినపత్రికలోఁ బాఠకులు చూచుచున్నారు గదా! ఆంధ్రదేశమునకును, ఆంధ్రసాధులకును, ఆంధ్రోద్యమమునకును, సమృద్ధియే ముఖ్య కారణమని నాతలంపు. కాగితములు, కలవైనను నిరీక్షితకాధిపతులవలె పుటలఁ దగ్గింపక పోయినందులకు సంతసింపుచు, కృష్ణమొత్తము మోచ్చించినందులకుఁ జింతింపకుండు రని నాప్రార్థన. చందామొత్తము లెగవేయక! భాషాభిమానముతో, నింతకలకు బ్రతికామతల్లి నిర్బంధముగఁ జోపించుటచే భాషామతల్లిపై నాంధ్రులకుఁగల నిష్కళంకాభిమానము నిదిరేపగుచున్నయది. పత్రికా నిర్వహణమన్న నోటిహుటలు గావనుట పాటించి, నెప్పటియట్లు చందాదారులే గాక తనతరులసయితము చందాదారులై పత్రికఁ జోపించుట కాంధ్రప్రతికాధిపతికొకటఁ బ్రార్థించెద.

ఆంధ్రభాషాభిమాని.

నుండి నైమిషమును సమమార్పవలెనని సూచించుటలో నిట్టియోధా బ్రాహ్మణజాతి అనియే కాటిల్లునియొక్క ఆభిప్రాయమై యుండవచ్చు. కాటిల్లును, పాణినియు ఈ త్రర హిందూ సానపు చరిత్రములే వెలుపుచుండిరి. వారికి దక్షిణ ఇండియాదేశపు స్థితి, అంతగా తెలిసియుండదు. ఈ ఆచారమే ఈ త్రర దేశపు బ్రాహ్మణులలో బిగిటిమ స్వదేశసంపానములలో నైమిష వృత్తియందు గాననగును.

కన్యమహాజనసంఘము.

కన్యబాలురకు విద్యాభివేతనములు

కడచిన సంవత్సర మీ మహాజనసంఘమువారు వివిధ పాఠశాలలలో చదువు బాలరకు విద్యాభివేతనము లిచ్చి యున్నారు. ఈ సంవత్సరము తిరుగ అర్హులయిన చీడబాలురకు విద్యాభివేతనము లిచ్చెదరు. ది 20-7-18 తేదీలోపల విద్యాధులదరఖాస్తులలో తాము చదువు తరగతి యోగ్యత, కల ఆస్తి మొదలగు వివరములను వ్రాసి వెంటనే ఈ క్రింది చిరు నామాదారు పేర పంపించుకొనవలయును. కడచిన సంవత్సరము వేతనములను పొందినవారు సయితము తిరుగ క్రొత్తదరఖాస్తులను పంపి వివరములతో సందించుకొనవలయును. కవుతరము బొ. పద్మనాభయ్య కృష్ణాజిల్లా కార్యదర్శి.

వర్తకము

జనులకు ఆహారపదార్థము సరఫరా

విశాఖకు తనమునుండి నువ్వుల నెగుమతి చేయుటకును, ఎస్కూరునుండి దక్షిణదేశమునకు సరుకుల నెగుమతిచేయుటకును, రాయపురము నుండి సామాను రవాణాచేయుటకును పంపుటకును వేగనులకు ఎక్కువ గిరాకీ కలుగుచున్నది. అసలు ఉన్న వేగనుల సంఖ్య స్వల్పము. సరుకుల రవాణాకు ఎక్కువ వేగనులు కావలసియున్నవి. కాన వంతుల ప్రకారము ముందు వెనుకల నాలో చించి వేగనులు సరఫరా చేయబడును. అంతవరకు దరఖాస్తుదారులు వేచియుండవలయును. వారి దరఖాస్తులు నిరాకరించబడెనేని అయ్యది వారికి సదా తెలియజేయ బడుచున్నది.

2. జోలారుపేట గుండా పోవు వేగనులసంఖ్య ఖచితముగ ఇంతయని నిరూపించ బడినది. దీని మూలమున కడవంటి తీరమునకు (వెస్టుకోస్టు)ను, కోయంబత్తూరునకు పోవుబియ్యము, ధాన్యముల రవాణా చాలవరకు తగ్గించబడినది.

3. ఒరిస్సానుండి బియ్యపు రవాణాకై వేగనులు ఏర్పరుప బడుచున్నవి. ప్రాతదరఖాస్తులు నెమ్మదిగ మంజూరు చేయబడుచున్నవి.

4. దరఖాస్తుదారులు తమపేరును విలాసమును విస్తృతముగ వ్రాయుచు ప్రతి కళనైనను మెంటునకు ప్రత్యేకముగ ఒక కాగితముపై యిట్లు వ్రాయవలయును:—

పంపునాని పేరు, విలాసము

ఎవరికైతే పంపవలయునో వారి పేరు

వేగనులసంఖ్య

సరకుల వివరము

ఏస్టేషనునుండి పోవలయునో ఆ స్టేషను పేరు

ఏ స్టేషనుకు పోవలయునో ఆ స్టేషనుపేరు.

ఆయానైల్వేశాఖాధికారి అనగా ప్రాథమిక నూకరింతుండు పేరు.

5. వేగనులకు సప్లయిచేయు ఉత్తరువు డిస్ట్రిక్టు ప్రాథమిక నూకరింతుండుచేతుకు పంపబడును. ఈ సంగతి సరకుల రవాణా చేయువారికి కూడ తెలుపబడును.

వేగనులు సప్లయి చేయబడు ఉత్తరువును దరఖాస్తుదారుడు ఇంకొకని పేర పంపవలయునని కోరినచో అట్లు సప్లయముగ వ్రాయవలయును.

6. దరఖాస్తుతో ప్రత్యేకముగ ఏ ఉత్తరమువ సరములేదు.

7. తంతి వార్తలు గమనింపబడవు. ప్రత్యుత్తరమునకై డబ్బుకట్టినను లేకున్నను అయ్యది జవాబు ఈయబడకుండగనే నశింపు చేయబడును.

సివిల సప్లయ డైరెక్టరు } ఆర్. బి. డిడ్, కార్యాలయము } డైరెక్టరు ఆఫ్ సివిల సప్లయసు. మదరాసు 25-6-18

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

హిందూ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రించబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాకితముల కలెక్షనం తేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూలము సిద్ధముచేసి యిందుకువలన వలయువారు	వల య 2-0-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
అర్ధసంవత్సర " " " " " " " "	" " 0-12-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నోప్పులకు సిద్ధాపదము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-5 0-6-0	డబ్బీ 1-5 0-4-0	సీసా 1-5 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 7, తంబుశెట్టి వీధి మదరాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐరోపా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసమర్పిత

అజితుశ్రుత రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీటకమంటి వండు. కరువులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్లను, ప్రాణివృష్టిలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి క్రిందవలన రక్తకుశ్ర కాచి: (28)

కనావధిసారసమర్పిత గణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి సాదరసాదోషములను, మలబద్ధకమును కాల్చెసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 ఔస్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్, 144, ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Farnawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

విజ్ఞాపన ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము.
వల 4-0 ఔస్సుల అంజనము.

అంధ్రపత్రిక కాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయశ కట్టమంచి రాజశింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. వల 0-4-0 పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపో వారి

ది వ్యోవధములు.

చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-2
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-4
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-12
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-12
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-4
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-6
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-1
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-4
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-4
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0

చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-12
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-10
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-12
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	1-0
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8
చింతామణి మందులతో ముడిపెట్టిన	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు లిండు బొంబాయి.

దేహదార్పణ్యులకు సిద్ధాపదము

శరభమంగళరసాయనము హిమచలపర్యవంతుడు వసించు యోగినుండి గ్రహించబడినది. చాల ఆశ్చర్యకరమైన వండు. తగిన అనుసానముతో నుపయోగించినచో అన్ని బాధలు నివారణ యగును. ఈ క్రింది రోగములకు ఇది ఉపయోగపడును:- జ్వరము, క్షీణింపులు, స్వప్నావస్థయందు స్థలమగుట, పులి తేనుపులు, అజీర్ణరోగము, హృద్రోగము, మందమతి, తల నొప్పి, మూలకంఠి, హిస్టీరియా, కీళ్లనొప్పులు, అంగబలహీనము, నిద్రలేవకుండుట, దుస్వప్నము, ఆకాలపురుణము, అపుడపుడు శ్రీలు ముట్టుకాకుండుట అనగా ఎగింపు, తుయమున్నగు ఎట్టి గడ్డంరోగములు కూడ నివారణయగును. చెడు రక్తము, ఇంద్రియనష్టముచే కలుగు వ్యాధులన్నియు మొల్లలంటి పోవును. 37 ఏండ్లకుండి కోట్లకొలది మంది జయప్రదముగ వాడుచున్నారు. ప్రస్తుతము అందఱును దీనినే వాడుచున్నారు. 7 రోజులలో జ్వరము క్షీణింపులు, 7 రోజులకుంటే ఎక్కువగా ఉపయోగించు నవసరములేదు. సమస్త హస్తాస్త్రములతో అమృతముగ పనిచేయును. దాని ఫలితము కాశ్యోముగ నుండును. ఒక మోతాదుతో మిక్కిలిగణము తెలియగలదు. స్వగ్రామముల కొక మోతాదు చివరితముగ నీయబడును. బయట ఉండువారు 10 అణాలను పంపినచో నమోనారు ఒక మోతాదు పంపబడును. ఒకబుడ్డి నుపయోగించిన చాలును. చెండబుడ్డి సర్వసామ్యాముగ నవసరముండదు. నిండుబుడ్డి రు 1-14-0. 3 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చులతో రు 5.

రోగము వివరములు ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నన్నిటిని ఆంగ్లముననే వ్రాయవలెను. (458) (1168)

శరభమంగళరసాయనపు కార్యాలయము,

బీడన్ స్క్వేరు పోస్టు, కలకత్తా.

Sarbamangala Rasayan Office,
Beacon Square P O Calcutta

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.

ఈ తేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి ఇది బలమును కలిగించి యుష్మత్తేమము చేసి చేతి కాళి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, శ్రేణులు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. 219 అర్ధమాన డబ్బీ 1-5 రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర మునిశేఖర్ గోవింద్, ఆరేంకల్ గ్రామ జైవశాస్త్రము, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

501 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

చండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయనార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ శెలీ అయ్యశ్రీక యూనివర్సిటీ, గ్రామియో. ఎస్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, అంబేడ్కర్ కన్వెన్షన్ రెమిస్ట్ ఏజెంసీ టేవ. నం. 2, బొంబే. కిరు ప్రాసెసింగ్. లెవ "లోకామయనార కస్తూరి మాత్రలను, ఉపయోగించుటవలన, శ్యావోచ్ఛ్వాసముల తృప్తియగును, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నాకర్షణము, పిత్తసంబంధరోగము, చిక్షల యిముకతాతముల స్నియము, గుణములయ్యెను, తమవర్జిత ప్రతిదినము వచ్చు రోగిలకు, నీరస్తూరి మాత్రలనే, స్వయే చేయ్యుట ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎస్.అయ్యశ్రీక, సీనియర్ సర్జన్, ప్యాసిఫీ కమిషనరీ, మైసూరు గవర్నమెంట్; నీరు ప్రాసెసింగ్. "లోకామయనార కస్తూరి మాత్రలను" ను నుపయోగించి యున్నాను.

చండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్సాహమును, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

శిశువులకు యావ్యాపార గుణములు, ప్రతి సీసాయంకును ఉండును; మూర్తి తీసికొనవలెను.

అమృతార్ణవ, ప్రాసెసింగ్ యూనివర్సిటీ, బెంగళూరు. విజ్ఞానాభివృద్ధి సహా 1 అణా, మాత్రమే.

6 సీసాని నొకసారి తేప్పించుకొని, బయట భిక్షుతోటి రు 1-3-0
12. సీసానినొకసారి తేప్పించుకొని 2-12-0
25. సీసాని నొకసారి తేప్పించుకొని 5-0-0
సమస్త రోగములకు మాత్రమే అయ్యశ్రీక డిండు సిద్ధాపదములు దొరకును.

వినియోగము: శ్రీ సీతారామపైద్యకాల, మైసూరు